USVA

ZINE 1/2012

Usva

1/2012
ISSN 1795-6242

Pääkirjoitus 3
J.S. Meresmaa: Puhtaan lumen aikaan 4
Christine Thorel: Sydänmetsä 8
Tuomas Saloranta: Joku sytytti kynttilän 14
Anne-Mari Halonen: Adisan talo 19
Anne-Mari Halonen: Paskajalkakissa 21
Anne-Mari Halonen: Joululahja 23
Heikki Hietala: Lähettäjät 25
Marika Riikonen: Ryöstäjät 32
Katri Alatalo: Ei poikasi ole kuollut 45

Yhteystiedot / Vastaava toimittaja:
Anne Leinonen / usvazine@gmail.com
Kiisterintie 146, 50670 Otava

Usva julkaisee spekulatiivista fiktiota, artikkeleita, valokuvia sekä grafiikkaa. Ota yhteyttä, niin saat tarkemmat tiedot, missä formaatissa aineisto kannattaa toimittaa.

Kansikuva: © Eti Swinford | Dreamstime.com
Graafinen ulkoasu: Eija Lappalainen
Taitto: Anne Leinonen
Kuvitus ja grafiikka, valokuvat: Clarita, Irinaqqq, Kirill Kurashov, Luceluceluce, Specular, Stephaniefrey
Kirjoittajat: Katri Alatalo, Anne-Mari Halonen, Heikki Hietala, J.S. Meresmaa, Marika Riikonen, Tuomas Saloranta, Christine Thorel
Hallintoneuvosto: Petri Salin, Petri Laine, Helena Numminen, Raija Komppa-Rannaste, Datapeltojen pehtoori, Anne Huotarinen, Eija Laitinen, Markku Lappalainen, Ulla Huopaniemi-Sirén, Liisa Rantalaiho. Sari Peltoniemi, Irma Hirsjärvi

Tekstien ja kuvien copyright on tekijöillä.
Lehti ilmestyy neljä kertaa vuodessa osoitteessa
http://www.usvazine.net
Usva 1/2012 julkaisupäivä: 1.1.2012
2/2012 ilmestyy maalis-/huhtikuussa 2012.

Usva 1/2012 sisällys

Usva palaa takaisin linjoille vuoden tauon jälkeen. Ensimmäisen numeron teemana on viestejä tuonpuoleisesta. Luvassa on kummituksia, annettuja lupauksia, tekemättömäksi toivottuja tekoja ja todeksi muuttuvia unikuvia.

J.S. Meresmaan *Puhtaan lumen aikaan* on kaunis ja surumielinen kuvaus iäkkäästä miehestä ja menneisyydestä, joka ei jätä rauhaan. **Christine Thorelin** *Sydänmetsä* tuo lukijan silmien eteen satumaisen, vaarallisen metsän, joka tarjoaa ehkä tilaisuuden korjata huutava vääryys – tai johtaa vain kuolemaan.

Tuomas Salorannan novellissa *Joku sytytti kynttilän* on keskiössä talo, johon kertoja palaa. Rakennuksen uumeniin kätkeytyy kohtalokas tarina ja elämänkohtaloita. Samoin **Marika Riikosen** *Ryöstäjät* kiertyy miljööltään talon ympärille, ja on monessa suhteessa sisartarina Salorannan novellin kanssa. Vanhat rakennukset ovatkin usein kummitusmaisia ja kätkevät salaisuuksia.

Anne-Mari Halosen kolmen lyhytnovellin sikermässä on satuja aikuiseen makuun. Ensimmäinen niistä, *Adisan talo*, sijoittuu sekin taloon. *Joulutarina* kertoo pienimuotoisen uskomattoman kokemuksen lapsen elämästä, ja *Paskajalkakissa* taas voisi olla kuvaus kenen tahansa aikuisen epäonnisesta arjesta.

Heikki Hietalan *Lähettäjät* heittää lukijan keskelle toisen maailmansodan tiimellystä ja elämän sekä kuoleman kysymyksiä. Taivaalla tapahtuu asioita, joita emme näe.

Numeron päättävä **Katri Alatalon** Ei poikasi ole kuollut on koskettava kauhusävyjäkin saava fantasianovelli kokonaisesta kyläyhteisöstä, joka joutuu muutoksen kouriin - vain koska ei pysty kohtaamaan kuolemaa.

Pääkirjoitus

Usva palaa linjoille vuoden tauon jälkeen. Kuviot ovat pitkälti samanlaiset: lehden formaattia ei ole (vielä) muutettu ja kotisivutkin ovat entisellään. Facebookin käyttäjille on sivusto www-facebook.com/usvazine, jota tykkäämällä saa tietoa lehden ilmestymisistä, tulevista kilpailuista yms. lehteen liittyvästä.

Vuoden 2011 aikana Usva sai positiivista huomiota, kun sen sivuilla julkaistu, **Marketta Niemelän** kirjoittama ja **Liisa Rantalaihon** kääntämä novelli *Västäräkki*, Usva 4/2008 (*Wagtail*, Usva International 2010) oli ehdokkaana käännöskirjallisuuspalkinnon saajaksi. Kyseisein lyhytproosa-osion voitti **Hannu Rajaniemi** novellillaan *Elegy for a Young Elk*, joka ilmestyi viime vuonna *Subterranean Online* -lehdessä.

Aivan tämän lehden ilmestymisen aikoihin menee kiinni kutsu kesän Finnconissa ilmestyvään ääninovellikirjaan. Yhdessä Suomen tieteis- ja fantasiakirjoittajien kanssa toteutettava äänikirjahanke on saanut rahoitusta Etelä-Savon kulttuurirahastolta.

*

Vuosi 2011 oli spekulatiivisen fiktion kannalta erinomainen. Teoksen järjestämään tieteis- ja fantasiaromaanien kirjoituskilpailuun tuli kolmisensataa käsikirjoitusta, ja voittajiksi nimettiin ensimmäiselle sijalle **Emmi Itäranta** ja toiselle **Jenny Kangasvuo**. Molempien romaanit ilmestyvät vuoden 2012 aikana, ja toivon mukaan julkaisuohjelmaan mahtuu muitakin kärjessä olleita tekstejä. Suomessa ei ole vastaavaa tilaisuutta romaanien kirjoittajille ollut pitkään aikaan.

Kustantamot ovat muutoinkin suhtautuneet suopeammin spefiin. Erityisesti dystopiat ovat mahtuneet julkaistavien joukkoon, ja monessa julkaistussa teoksessa on ollut spefiaineksia mukana, kutsuttiin sitä sitten maagiseksi realismiksi tai reaalifantasiaksi tai kotimaiseksi kauhuksi.

Toinen merkittävä asia on liikehdintä kirjoittajakentällä yleisimmin, kun perustettiin liike nimeltä Uusrahvaanomainen spekulatiivinen fiktio (URS). Perinteisen scifi-, fantasia- ja kauhukertomuksen nimeen vannova manifesti on aktivoinut kymmenkunta kirjoittajaa, ja vetänyt puoleensa muitakin aiheesta kiinnostuneita tekijöitä. Oma lehti, Kultakuoriainen, ja useat jo toteutuneet ja vireillä olevat antologiat ovat antaneet kirjoittajile heidän kaipaamiaan julkaisukanavia. Yhteisöllistä osallistumista parhaimmillaan!

*

Vuoden kakkosnumeron sisällöt on valittu, mutta kolmas ja neljäs ovat teemaa myöten vielä täysin auki. Nyt siis rohkeasti tarjoamaan uusia tekstejä julkaistavaksi – niin tutut kuin uudetkin kirjoittajat ovat tervetulleita. Uusia teemoja ja ideoita saa myös esittää. Reippaasti vain mukaan!

Anne Leinonen

Puhtaan lumen aikaan

J.S. Meresmaa

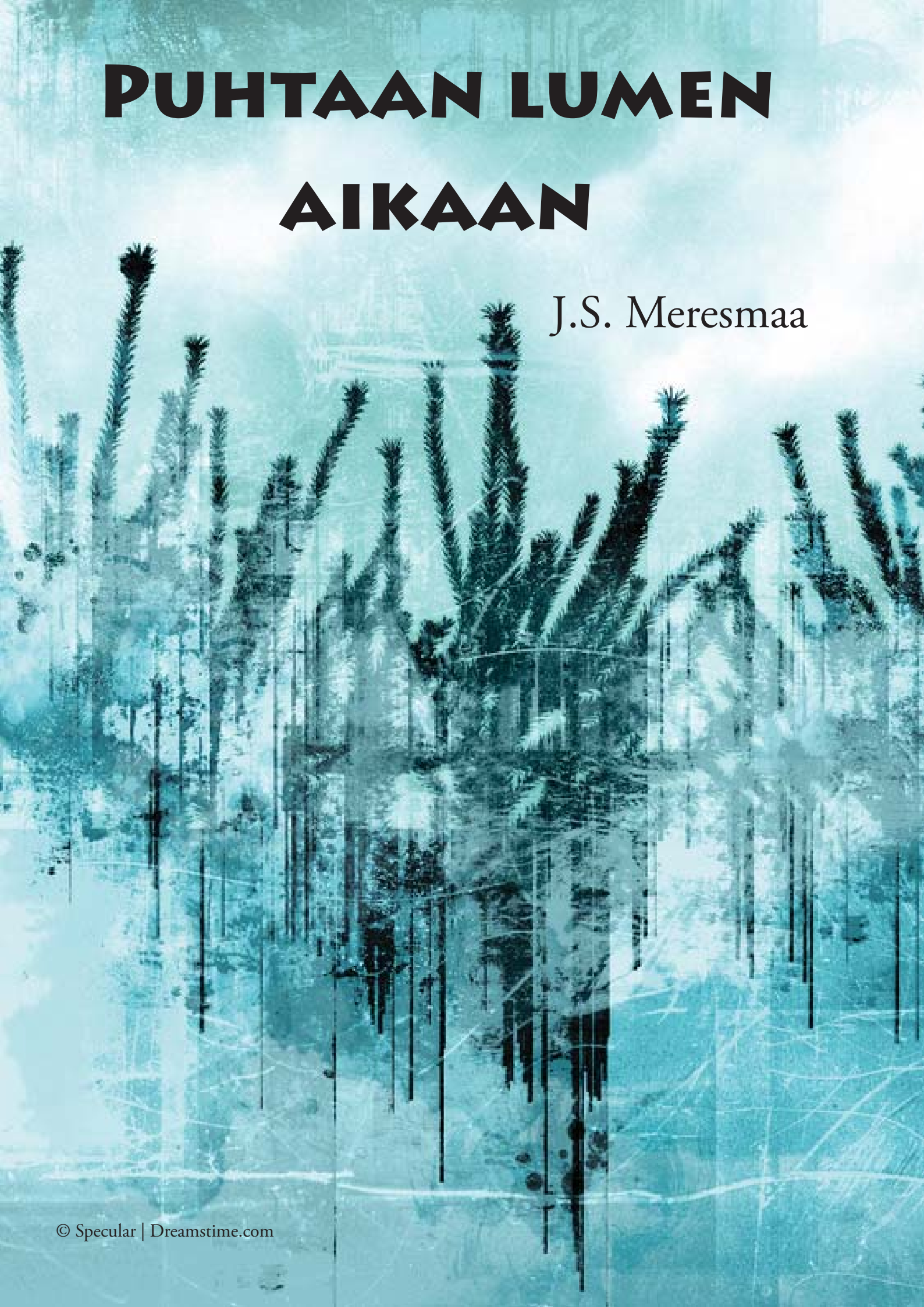

© Specular | Dreamstime.com

Kaivo on ollut tontilla kauemmin kuin talo.

Sen syvyyttä ei ole mitattu. Talon vanha muori pelotteli lapsia Näkillä ja vaikka en taruolentoihin uskokaan, en väittänyt vastaan. Parempi ihmisten pysytellä pois kaivolta. Kolmekymmentä vuotta sitten kaivon vesi, joka oli aina ollut kirkasta kuin lasi, muuttui sameaksi ja harmaaksi. Kylän miehet toivat betonirenkaita kaivon kunnostamiseksi, mutta niitä ei koskaan asennettu. Ne hylättiin pellon reunaan ja vanha muori viljeli niissä kaalia kuolemaansa asti. Eivät etanat ja kotilot kuulemma kohopedissä vaivanneet.

Kaivonrenkaat makaavat tontin rajalla yhä. Ne ovat kuin kahleketju nykyhetkestä menneisyyteen, mutta nyt savimaa, joka ne täyttää, puskee pujoa ja hatikkaa eikä muorin kaaleja muista kukaan.

Minä en antanut niitä renkaita laittaa. Syitä en selitellyt, sillä ei perheenpään tarvitse. Silloin en osannut tuntea häpeää ja aika oli täytetty arjen askareilla, joiden välissä mahtui rehottamaan itsepetos. Minulla oli puskureita, oli vaimo ja lapset ja työ pelloilla, ja vesiputket oli vedetty kunnan isosta putkesta taloon pian sen jälkeen, kun kaivon vesi muutti väriä. Ei tarvinnut ajatella sitä, ei tarvinnut miettiä asioita, joita ei saanut enää tekemättömiksi. Menneen talven lumia, ajattelin silloin.

Mutta talvi tulee aina uudestaan.

Tiedän sen nyt, kun niveliä kolottaa ja eturauhanen vaivaa. Tiedän sen, sillä lumi sulaa hitaasti ja lumen muisti imeytyy maahan. Se kalvaa minua, kalvaa maata, huurteenkylmät lumihiutaleet roudassa ja veressäni. Tiedän sen joka kerran kun vältän katsomasta kaivon suuntaan, joka kerran kun siunaan metalliputkea, joka tuo veden taloon asti, veden joka ei ole kaivosta, veden, jossa ei ole synnin väriä, joka kerran, koska minulla ei ole enää puskureita, ihoni on väsynyt ja ponneton, luut paistavat läpi ja ihminen myös.

Tähän ikään asti minun piti päästä, että ymmärsin kulkeneeni kuoleman kanssa koko matkan. Se on lähestynyt takavasemmalta kuin arkaileva eläin, mutta sen silmät olen tuntenut kaiken aikaa. Me synnymme maailmaan kuoleman lupauksen kanssa, mutta silmät, jotka askeliani ovat seuranneet, eivät ole oman kuolemani.

Istun ikkunan edessä ja katson kuinka lumi pakenee hankien reunoilta. Kahvikuppi kilahtaa asettia vasten. Räntä on jättänyt ikkunaan ruskeaa pitsiä. Polku liiteriin on mutainen ja märkä. Sinne toiseen suuntaan en katso.

Ilma lepää vaiti. Lapsenlapset vierailevat enää harvoin luonani. Heille olen olento toisesta maailmasta, kurttuinen ja kartettava. Me emme puhu samaa kieltä.

Penkki ulvahtaa kun kampean jaloilleni. Talon hiljaisuudessa erotan vielä seinäkellon tasatuntien lyönnit, mutta viisarien niksutus on tästä hetkestä kadonnut. Tähän aikaan vuodesta aurinko ehtii nousta ennen minua, mutta suden tunteina valvon pimeässä. Silloin toivon, että kuulisin viisarit, kuulisin ajan kulkemisen ja uutteran mittaamisen äänet, jotta en olisi yksin.

Asetan kahvikupin ja lautasen tiskialtaaseen ja lasken kuumaa vettä vinkuvista putkista. Tutkijat ja lääkärit sanovat, että ihmisen muisti sijaitsee aivoissa. En ole samaa mieltä. Minä tiedän, että muisti on kivilaatta, joka painaa keuhkot

kasaan. Tiedän, että se sijaitsee jossain sydämen ja pallean välissä ja muljahtelee välillä niin, että vatsanpohjassakin tuntuu. En ole kertonut sitä kenellekään, sillä on asioita, joista ei puhuta ja on suunta, johon ei katsota.

Olen asunut tässä talossa kauemmin yksin kuin koskaan yhdessä. Lattiat ovat painuneet askelistani ja ovennupit kuluneet käteni kosketuksesta. Mitä kaikkea sormet tekevätkään päivässä, mihin kaikkeen koskettavat, mitä korjaavat ja mitä rikkovat. Ihmisen erottaa eläimestä vain peukalo ja etusormi. Minä toivoisin olevani metsän eläin: ilman peukaloa ja sormia ja syyllisyyttä. Toivoisin olevani niin pieni, että voisin piiloutua sammalikkoon. Siellä minuun ei katsoisi kuin aurinko ja taivaanlaki ja ainoa, joka minut näkisi olisi jumala.

Myöhään maaliskuussa teen sen. Kuistin ikkunasta näen sinitiaisten tutkivan pönttöä pihakoivikossa. Työnnän jalkani kumisaappaisiin, vedän takin vetoketjun kiinni ja korvaläpällisen lakin syvälle päähäni. Ulko-ovi on raskaampi avata kuin eilen. Auringonvalo on silkkaa kirkasta valkoista. Tiaiset tarkkailevat minua päät kenollaan. Vuosiin en ole kantanut jyviä syöttötelineeseen ja nyt vältän katsomasta lintuja.

Polku liiteriin on mutainen ja märkä. Nostan haan ja halkojen tuoksu heilahtaa pehmeänä vastaan. Seinien raoista kiilautuvissa valoviiruissa kieppuu pöly ja hetken näen sen, vaalean ihon, kottikärryjen reunan yli roikkuvan käsivarren, jalkapohjan, johon on tarttunut ruohoa. Hetken valo näkyy arpena kasvoillasi. Käännän pääni, en tahdo nähdä, en muistaa, en asioita, joita ei saa enää tekemättömiksi. Muisti painaa minua alaspäin, mutta kun kohotan käteni näen sormieni välistä kottikärryihin nostetun valkoisen kestopeitteen ja tiedän, että minun on tehtävä se ennen kuin lumi sulaa.

Vaikka en näe niin hyvin kuin ennen, kehoni muistaa mistä kätkö löytyy: ruuvipenkin takaa, vanhan perunasäkin sisästä, leningin palaan kiedottuna. Nostelen tieltä tavaroita. Hiiren papanoita rapisee lattialle. Hengästyn ja istahdan lepäämään nurinpäin käännetyn vesiämpärin viereen. Katiskaverkkojen alapuolella kyyristelevä sanko saa minut muistamaan, kuinka kerran aurinkoisena syyspäivänä yllätin tyttäreni keittämästä tattaripuuroa sinisiksi värjätyistä hiirenmyrkkyhiutaleista. Hän hämmensi keitostaan kiven päällä oksanpätkällä ja lauloi.

Muisto hälvenee ja ajatukseni palaavat nyyttiin, jonka kaivoin perunasäkin sisältä. Ruiskukkia tanssii kankaalla, joka on paperinohueksi haurastunut ja paikoin rikki. En halua muistaa, miltä se näytti vastaommeltuna kauan sitten, sinun päälläsi. En ravista kangasta pois. Tiedän mitä sen sisällä on, tunnen niiden muodot käsissäni. Kovaa. Sileää. Sinun.

Sinä iltana sinun piti olla vain minun.

Otan lapion ja poistun liiteristä. Omenapuiden mustat rungot jäävät selkäni taakse kun astun hangelle, joka kannattelee miestä. Tämä on suunta, johon en katso; polku, jota olen kulkenut enää katkeilevissa unissani. Nyt se on lumen alla, tämän kuluneena talvena sataneen lumen alla – lumen, joka ei tiedä mitä syntejä maa sen alla on imenyt. Tuntuu väärältä kulkea puhtaalla lumella, tuntuu siltä kuin tulisin viekkaasti ja pahoin aikein.

Kuusten luona joudun vetämään henkeä. Vaikka reittini viettää alas ja hanki kantaa, askel on raskas. Osun lapiolla painuneeseen kuusen oksaan ja luminokare solahtaa saappaan sisään. Kumarrun kahmaisemaan sen pois ennen kuin se sulaa villasukan lämmöstä ja silloin hankikanto herkeää. Jalka painuu polvea myöten hankeen. Puuskutan ja ponnistelen pystyyn lapioon nojaten. Aurinko lämmittää, hikoiluttaa. Riisun lakin, pyyhin nenän ja jatkan matkaa paljain päin.

Kaivon kohdan osoittaa rangaksi veistelty näre.

Tervalepät, jotka muistan vesakkona, ovat ison miehen reiden paksuisia ja karheakaarnaisia. Ilman närettäkin olisin löytänyt kaivon. Matkalla askeleeni ristesivät vain kerran rusakonjälkien kanssa, mutta kaivon ympärys on lukuisten tassujen tamppaama. Jälkiä lähtee säteittäin metsään ja pellolle.

Puisen kannen reuna on paljastunut lumen alta. Lasken kangasnyytin maahan. Nostan lapion ja kaavin lumihatun kannen päältä. Rauta raapii jäistä puuta, ääni tuntuu metsässä kovalta.

Varjot pitenevät hangella kun kyyristyn nostamaan kantta. Näen selkeästi yhdet jäljet, muita suuremmat, johtavan kaivolta pois päin. Ne ovat soikeat, varjon sinistämät, ja kantapäiden kohdalla erotan ruohonkorsien tummia viiruja. Paljaat jalanjäljet.

Sydän lakkaa lyömästä. Olenko myöhässä? Muisti liikkuu rinnassa, likistää sydäntä, ja paine kohistaa korviin asti. Kampean puisen kannen kaivon päältä, jää risahtelee ja syvyyksistä nousee tumman makea tuoksu. En huomaa kuinka läähätän, en tunne hikeä ohimoilla enkä palelevia varpaitani. Olen siellä missä valo näkyy arpena kasvoillasi. Sinun, Helena, sinun joka asutat muistojeni huoneita, sinun, jonka ääni on kesäisin puiden oksistoissa, sinun, jonka luista on vesi liuottanut lihan.

Minä tulin päästääkseni sinut lähtemään. Tiedän, että paljain jaloin et pääse pitkälle, eivät jalkasi, Helena, kestä kovaa ja kylmää maata, joka on minun syntini kyllästämä. Muistan pehmeät jalkapohjasi, vaaleat, sileät, poimuiset. Muistan, että kohotin vasaran vaikka en olisi saanut. Muistan ruohonkorret, jotka kutittivat. Muistan naurusi. Kesän, joka kypsyi yli.

Sinun piti olla vain minulle, mutta minun vuokseni et lopulta ollut kenellekään.

Helena, minä toin nämä sinulle. Nämä kengät, joissa askeleesi oli kevyt ja mielesi huoleton. Toivon, että sinä viimein lähdet muistoistani ja kaivon vesi kirkastuu.

Jos lähdet nyt, pääset lähtemään vielä puhtaan lumen aikaan.

J.S. Meresmaa 2012

Kirjoittaja on tamperelainen kevään 2012 esikoiskirjailija, joka vapaa-ajallaan ruokkii lihansyöjäkasveja ja lukee sata vuotta vanhoja tutkimusmatkailijoiden retkikertomuksia.
"Novellini lähtevät syntymään usein yhdestä lauseesta, joka ei jätä rauhaan. Tämän novellin kohdalla lause "valo näkyy arpena kasvoillasi" sysäsi kirjoitustyön alkuun. Sen kylkeen kiinnittyi heti vahva tunne -- syyllisyys -- ja novelli tuli kirjoitettua nopeasti. Lopullisen rakenteen se sai 2010 syksyllä ja vajaata vuotta myöhemmin tarjosin sitä Usvaan julkaistavaksi."

SYDÄNMETSÄ

Christine Thorel

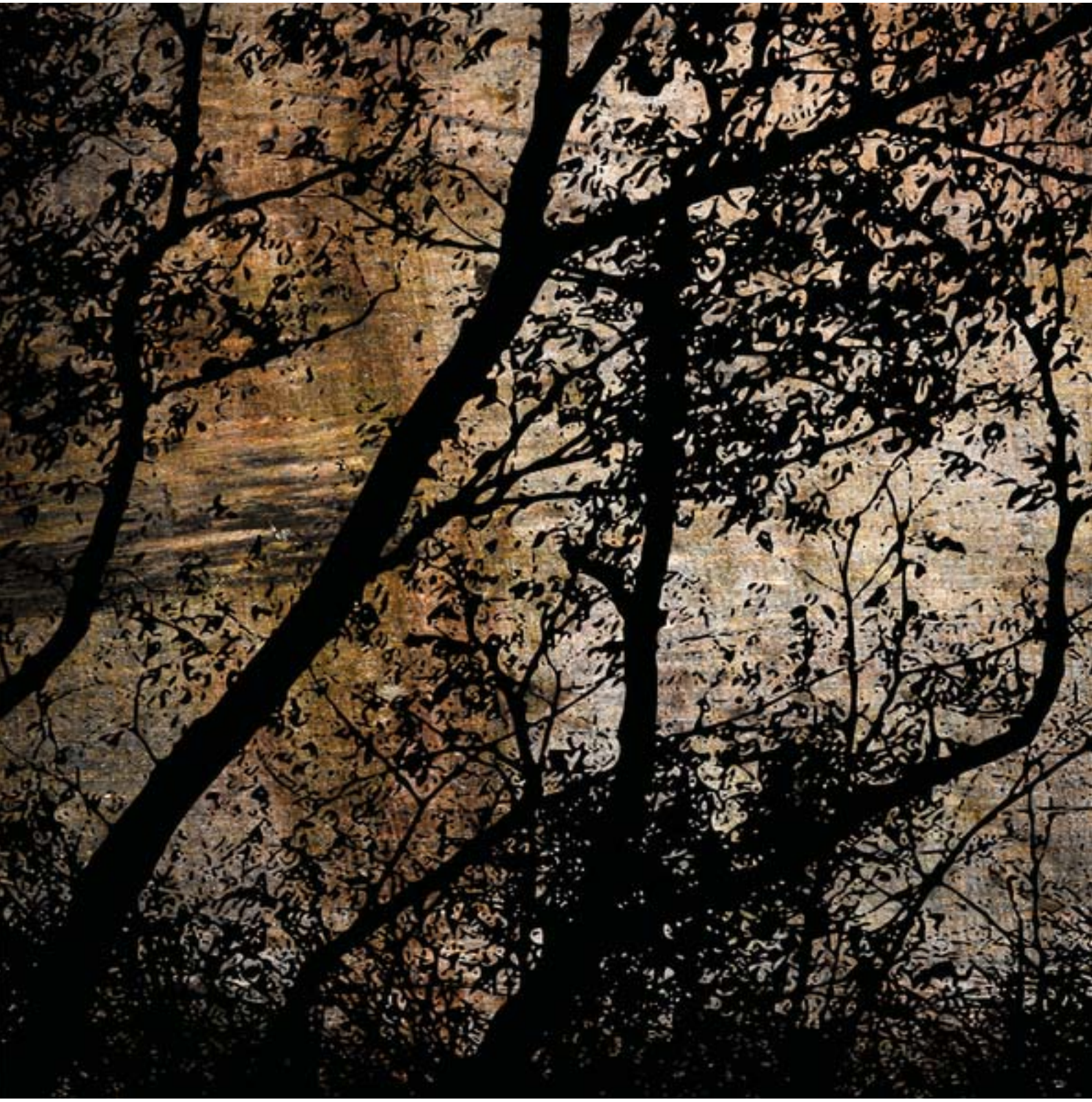

© Irinaqqq | Dreamstime.com

Salna pysähtyi Viimeisen metsän reunaan ja kaivoi paljaat varpaansa pudonneisiin lehtiin. Silkkiset kengät hän oli hukannut tarkoituksella jo aikapäiviä sitten. Hän oli kulkenut ainakin kuukauden päivät päästäkseen vuoren ympäri, missä rinne oli tarpeeksi loiva. Nyt hän oli vuoren laella.

Metsä oli täysin äänetön. Salna hengitti syvään ja seisoi paikallaan. Mehiläiset pörisivät kassissa, ja paidan alla siili pörhisti piikkejään kuin komentaakseen hänet jälleen liikkeelle.

Salna keräsi päättäväisyyttä ja yhtenä ajatuksettomana hetkenä uloshengityksen ja sisäänhengityksen välissä hän astui pieneen metsään. Mustat korpit puiden latvoissa räpistelivät siipiään ja kurottelivat päätään nähdäkseen paremmin, kuka oli uskaltanut metsään.

Kosteat lehdet kahisivat, kun Salna kahlasi arasti ensimmäisten mustarunkoisten puiden ohitse. Samettisen mekon repaleinen helma kietoutui naarmuisten jalkojen ympärille. Salna piti kättään siilin päällä, kuin rauhoittaakseen eläintä, joka matkasi hänen oman pomppoilevan sydämensä alla. Siili oli levoton, mutta hallitsi piikkinsä.

Korpit olivat rauhoittuneet oksillaan. Lehtien kahinaa lukuun ottamatta metsä oli täydellisen äänetön. Salnan teki mieli rikkoa hiljaisuus, kiljahdella, karjua, huhuilla, mutta hän muisti äitinsä opetukset. Hän väisteli tummia sileitä runkoja, kumartui käppyräisten oksien ali ja kurkisteli vähän väliä paljaisiin latvustoihin. Hämärtyvässä illassa mustat korpit istuivat mustien oksien päissä.

Metsä ei ollut tiheä. Mutkaisten runkojen ja paljaiden oksien väleistä näkyivät raiskatut puuttomat rinteet ja toisinaan jyrkänteen yli joelle ja linnalle asti, jopa niin pitkälle, että Salnaa alkoi huimata. Niinpä hän vältti katsomasta puiden ohi liian pitkälle kaukaisuuteen. Maiseman autius toi hänen mieleensä linnan tulisijat, takat ja uunit.

Siili pisti Salnaa ikävästi kylkeen, se halusi hänen toimivan. Hän silitti sitä paidan läpi ja pysähtyi katselemaan puita. Muutamista oksista riippui tummia hedelmiä, kuin paleltuneita päärynöitä. Sellaisen äiti oli käskenyt hakea, Sydänmetsän hedelmän omalle liki kuninkaalliselle veljelleen ja tämän vaimolle, mutta vasta, kun he itse sitä pyytäisivät. Salnan tehtävä oli ollut varmistaa, että niin kävisi. Salna oli viivytellyt, sillä eihän äiti ollut pyytänyt hedelmää itselleen, vaan toisille.

Oli jo niin hämärää, että Salna ei pystynyt edes halutessaan näkemään metsän ulkopuolelle. Hän sylkäisi pahat ajatukset lehdille. Kylmyys ja kosteus liimasivat vaatteet ihoon, ja saivat siilin pistelemän kyljen kirvelemään. Piti toimia nopeasti, kun vielä näki jotakin. Salna käveli lähimmän puun luo ja kurotti kättään hedelmää kohti. Siili pisti häntä kovempaa kuin kertaakaan aikaisemmin heidän yhteisellä matkallaan. Salna kiljahti kivusta ja veti kätensä takaisin. Korpit rapistelivat yläilmoissa, mutta eivät raakkuneet vielä, ei ollut syytä. Kassissa mehiläiset surisivat kiukkuisesti.

Eläimet olivat oikeassa, hänen piti valita hedelmä tarkkaan, sillä hänellä oli vain yksi mahdollisuus. Hän mietti pitkään ja tepasteli mietteissään lehdissä pitääkseen kylmän loitolla vielä hetken aikaa.

Mikä hedelmä sopisi sedälle ja tädille? Mikä täyttäisi heidän kaikki loppumattomat halunsa? Salna kuvitteli heidät makeanhimossaan ja mukavuudenhalussaan mässäilemässä herkkuja notkuvista pöydistä. Talvi oli vasta tulossa ja ensimmäinen ruokavarasto oli jo tyhjillään. Suuren salin valtavassa avotakassa puu toisensa jälkeen paloi tuhkaksi, mutta tuli ei koskaan riittänyt lämmittämään koko salia. Palvelijat juosta sipsuttivat miltei näkymättöminä täyttäen isäntäväen ja vieraiden maljoja tai tuoden aina uusia tarjottimia täynnä uskomattomia herkkuja. Näkymättömiä he olisivat olleet Salnallekin, elleivät heidän silmänsä olisi hehkuneet nälästä. Koskaan aiemmin hän ei ollut nähnyt sellaista.

Salnan tuli istua näissä juhlissa, kuten kenen tahansa korkea-arvoisen nuoren neidon. Toisin kuin muut, Salna ei kuitenkaan nauttinut olostaan. Hän

söi vähän ja vain sellaista, mitä täti tai setä oli maistanut lautaseltaan. Niin oli äiti neuvonut isän kuoltua. Heti kun kohteliaisuuden nimissä oli mahdollista, Salna vetäytyi huoneisiinsa pakoon loputonta vetoa ja ilonpitoa. Äiti ja isä eivät koskaan järjestäneet kylmän aikaan juhlia suuressa salissa.

Ja nyt Salnan piti valita juuri oikea hedelmä.

Lopulta Salna oli varma asiasta. Hedelmän tuli olla mahdollisimman suuri ja mätä, ryppyinen ja täynnä toukkia. Hän suunnisti hajuaistinsa varassa puulta toiselle kompastellen lehdissä ja pysähtyi, kun kammottava löyhkä oli saada hänet oksentamaan. Hän tunnusteli puun runkoa ja etsi liki pimeässä oksan, jota seuraten hän yritti löytää hedelmän. Viimein hän puristi kätensä sen pehmeännihkeää pintaa vasten ja tunsi, kuinka sormet upposivat hedelmän kuvottavanmakeaan lihaan. Siili pisti häntä. Neulanterävät piikit haavoittivat Salnaa uudestaan ja uudestaan. Salna irrotti otteensa hedelmästä ja pyyhki tahmeat sormensa lehtiin. Hän luotti siiliin enemmän kuin itseensä. Se saisi näyttää tietä, kunhan ei tekisi häneen tarpeettomasti reikiä.

Kylki kihelmöiden Salna tunnusteli tiensä eteenpäin puu puulta ja hedelmä hedelmältä ja jokaisen hedelmän kohdalla siili pörhisti piikkinsä ajaen hänet jatkamaan etsintää. Pimeässä Salna ei enää arvannut tulosuuntaansa ja metsä jatkui loputtomiin. Aina löytyi uusi puu ja uusi kelvoton hedelmä.

Lopulta Salna pysähtyi nojaamaan pieneen puuhun ja tunnusteli sen oksilta lähes tuoksuttoman pienen hedelmän. Hän tarttui siihen aristavat kylkilihakset jännittyneinä. Hän tunnusteli hedelmää kuin kutsuakseen siilin jälleen pistämään, mutta siili vain tuhisi piilossaan. Hedelmä oli kypsä, mutta kiinteä. Se haisi miedosti makealta ja sykki hivenen Salnan sormia vasten. Se oli liian hyvä ahneille pyrkyreille ja heidän kyltymättömille haluilleen. Siitä huolimatta hän poimisi sen.

Hedelmää pidellen Salna yritti nähdä metsän laitaan asti. Jostakin puiden takaa erottui taivaanrannan taakse katoavan auringon viimeinen kajo, mutta oli mahdotonta sanoa, kuinka kaukana sitä vasten piirtyvät rungot olivat. Oli vain juostava ja toivottava parasta. Hän avasi kassinsa läpän valmiiksi ja tunsi kankaan läpi mehiläisten rauhattoman liikehdinnän. Ne olivat valmiita maksamaan velkansa.

Salna nykäisi hedelmän puusta ja lämmin neste valui sormille samalla kun korpit heräsivät raakkumaan hälytystä. Ne nousivat siivilleen ja pimensivät viimeisenkin valonkajon taivaalta. Ne lähtivät kaartelematta laskeutumaan Salnaa kohti. Salna puristi siilin rintaansa vasten ja pakeni kohti metsän laitaa.

Metsä räjähti ääniin. Salna juosta kahlasi lehdissä, mehiläiset purkautuivat pöristen laukusta ja lensivät taivaalla raakkuvien korppien kimppuun. Korppien siipisulat saivat ilman kohisemaan ja pyörteilemään Salnan ympärillä. Niiden rääkäisyt lävistivät Salnan ja rohkeimmat niistä iskivät häntä nokallaan ja raapivat kynsillään. Mehiläisten uusi hyökkäys ajoi korpit kauemmas, mutta Salna tiesi, että ne eivät pysyisi pitkään poissa.

Lehdet liimautuivat sääriin, tunkeutuivat varpaiden väliin ja niitä tarttui mekon repaleiseen silkkiin. Salna liukasteli tottumattomasti eteenpäin, ja aivan yllättäen metsä loppui ja edessä avautui hopeanhohtoinen pimeys. Kuun ja tähtien valossa Salna totesi juosseensa väärään suuntaan, edessä oli jyrkänne, jota hän ei pystyisi kiipeämään alas. Eikä hedelmävaras voisi koskaan palata sydänmetsään.

Salna seisoi metsänreunan ja jyrkänteen välissä. Hän puristi hedelmää yhä kädessään. Se ei enää sykkinyt, mutta se oli kummallisen suonikas, heikossa tähtien valossa tumma ja kiiltävä. Salna työnsi sen kassiinsa.

Siili rapsutteli tiensä paidan alla ylöspäin ja kurkisti kaula-aukosta. Salna kiitti sitä niin kauniisti ja arvokkaasti kuin osasi ennen kuin laski sen ruohikkoon. Se oli työnsä tehnyt ja enemmän kuin maksanut velkansa. Se tuhisi matkoihinsa vilkaisemattakaan Salnaa enää.

Oli aika lunastaa kolmas vastapalvelus. Salna huhuili sovitusti pimeyteen samalla, kun korppien kiukkuinen raakunta alkoi taas lähestyä. Mehiläiset olivat tehneet voitavansa. Salna pinnisti nähdäkseen vuoroin pimeään tyhjyyteen ja vuoroin metsään. Korpit lähestyivät, hänellä ei ollut enää paljoakaan aikaa.

Pimeydessä kajahti epävireinen törähdys. Salna erotti tumman hahmon lähestyvän jyrkännettä, ja valmistautui nousemaan kyytiin. Kurki pelmautti siiveniskuillaan Salnan melkein nurin ennen kuin laskeutui. Se oli yhtä valtava kuin Salna muistikin ja sillä oli yhä narunpätkä solmittuna jalkansa ympärillä. Salna kapusi sen selkään ja valtavasti ponnistellen kurki nousi ilmaan. Korpit jäivät raakkumaan pimeyteen. Ne tiesivät oman alueensa ja tunnustivat tappionsa. Salna täyttäisi äitinsä toiveen, vaikka ei sitä ymmärtänytkään.

Kurki lensi puuttomien metsien yli epävakaasti kohti linnaa. Salna pyysi sitä laskeutumaan niin pian kuin mahdollista, jotta hän voisi kävellä kotiin. Ylpeä lintu kieltäytyi ja jatkoi tasaisia raskaita siiveniskujaan. He lensivät viljattomien peltojen yli. Salna pyysi uudestaan päästä maahan, mutta kurki pieksi ilmaa siivillään Salnan toiveista piittaamatta. He olivat jo linnan varjossa. Salna pyysi kurkea laskeutumaan, linnassa se joutuisi vielä paistiksi. Kurki rääkäisi ja kaartoi laskuun. Maassa Salna kiitti lintua ja irrotti unohtamansa narun sen jalasta. Kurki nousi ilmaan ja kajautti epävireisen huutonsa kiitokseksi tai ehkä varoitukseksi ennen kuin suuntasi etelää kohti.

Salna kapusi joen töyrästä ylös ja alkoi kulkea tietä pitkin pois päin linnasta. Sinne hän menisi vasta aamulla. Hyvin todennäköisesti hänen oli vaarallista kulkea yksin tiellä, etenkin öiseen aikaan. Hänen olisi kuulunut piilotella ja pelätä, vaikka kuka hänet olisi tunnistanut tai arvannut hänen asemansa. Muuta arvokasta hänellä ei ollut kuin hedelmä. Riitti, että hän ajatteli hedelmää, niin hän riemastui ja innostui. Jalat muuttuivat kevyiksi ja askel vetäväksi, suunta vaihtui kuin itsestään, eikä aikakaan, kun hän jo saapui kaupungin portille.

Vartijat eivät olleet aluksi tunnistaa häntä, mutta kun hän muistutti heitä saamastaan tehtävästä, he avasivat sivuoven salvat ja päästivät hänet sisään. Salna asteli reippaasti ja arvolleen sopimattomasti kaupungin halki linnaan ja linnan saliin, jossa hän tyrmistytti likaisine rääsyineen koko seurueen. Täti ja setä ja kaikki vieraat tuijottivat häntä sanattomina. Ehkä he eivät enää edes muistaneet, että hän puuttui joukosta. Salna tuijotti heitä takaisin säihkyvillä silmillään.

Vaikein oli vielä edessä. Tai ehkä ei kuitenkaan, vaikeinta oli ollut saada täti toivomaan sydänmetsän hedelmää, tai odottaa kahdeksattatoista syntymäpäivää kuten äiti oli käskenyt, tai nukkua yksin puuttomissa metsissä yö toisensa perästä, tai palata. Nyt hän oli suuressa salissa. Loppu sujuisi itsestään.

Salna puhui vakaalla äänellä tädilleen ja sedälleen unohtaen koko muun seurueen: ”Teidän armonne. Olen tuonut teille parhaimman herkun, jota kukaan on koskaan voinut toivoa maistavansa. Olen tehnyt, kuten teidän ylhäisyytenne toivoivat. Toin teille sydänmetsän hedelmän.”

Kaikki salissa kohahtivat. Salna näki, kuinka naisten silmiin syttyi nälkäinen himo ja miehet lipoivat rasvaisia huuliaan. Ahneimmin häntä tuijottivat korokkeeltaan täti ja setä, jotka eivät hävenneet mitään. Kehotuksesta hän kaivoi karitsan sydämen kokoisen hedelmän laukustaan ja astui korokkeelle. Setä viittoi häntä astumaan lähemmäs, hänen tuli tarjota hedelmä heille omakätisesti.

Salna kumarsi pöydän vieressä ja tarjosi maailman parasta hedelmää kaksin käsin sukulaisilleen, joiden kätten jälki ja pohjaton himo olivat tuhonneet hänen rakastamansa maan. Täti kehotti häntä seisomaan ja leikkaamaan hedelmän heille, kuten oli sopivaa. Salna toteutti mielihyvin tätinsä toiveen, mutta suurinta riemua Salnalle tuotti ajatus äidin viimeisen toiveen täyttämisestä.

Salna asetti hedelmän hopealautaselle. Hedelmän pinta oli yhä punertava, vaikka olikin jo saanut

hivenen harmaan sävyn. Se oli kauttaaltaan suonikas, sinisen ja punaisen kirjava ja siitä valui punaista mehua tarjottimelle. Salnaa kuvotti. Palvelija toi hänelle siron kultakoristeisen veitsen, jolla hän leikkasi hedelmän kahteen yhtä suureen osaan. Hän otti palan kumpaankin käteensä ja kysyi kelvottomilta sukulaisiltaan halusivatko he maistaa Sydänmetsän hedelmää, sillä niin äiti oli neuvonut.

Kukaan ei tiennyt, mitä odottaa.

Täti ja setä vinkaisivat innokkaan myöntymyksensä kysymykseen ja Salna työnsi palat yhtä aikaa kumpaankin nälkäisenä ammottavaan suuhun. Hän katseli, kuinka he pureskelivat hedelmää silmät nautinnosta suljettuna, mehu suupielistä tirskuen. Vieraat kurottautuivat tuoleissaan niin lähelle kuin pystyivät rikkomatta liian monia sopivaisuussääntöjä.

Viimein täti ja setä nielaisivat, huokaisivat kuin yhdestä suusta ja kaatuivat kuolleina lautasilleen.

Näinkö äiti tämän tarkoitti, kuolinvuoteellaan suunnitteli? Salna seisoi korokkeella sormet hedelmän mehusta punaisina.

Salissa syntyi kauhea hälinä. Palvelijat katosivat varjoihin, vieraat nousivat pystyyn, tuolit ja maljat kaatuivat. Kaikki huusivat toistensa suuhun, ja joku kiipesi jo pöydällekin tullakseen paremmin kuulluksi. Salna tuijotti kuolleita sukulaisiaan: setä makasi täytetyn viiriäisensä päällä, karhunvatukkahyytelö levisi tädin hiuksiin. Kukaan ei tohtinut nousta korokkeelle, jossa Salna seisoi yksin kuolleiden vallananastajien välissä.

Hän katseli vieraiden metelöintiä aivan rauhassa, kunnes puhui kirkkaalla ja kuuluvalla äänellä, joka hiljensi ja pysäytti jokaisen salissa olevan pikkurikkaasta ylhäisöstä pahaisimpaan palveluspoikaan.

”Ken maistaa Sydänpuun hedelmää, saa kaiken haluamansa. Näin minulle opetti kuningatar.” Salna sanoi ja lisäsi: ”Kevään tullen kylvämme metsät ja pellot ja maksamme velkamme.”

Sen sanottuaan hän viittasi palvelijoita siirtämään onnellisina hymyilevät sukulaisensa pois tuoleistaan ja otti viimein paikkansa kuninkaallisessa pöydässä.

© Christine Thorel 2012

Christine Thorelin novelleissa yhdistyvät suomalainen maisema, yhteiskunnalliset aiheet, myytit ja sadut. Hän opiskelee suomen kieltä, päätoimittaa Suomen Tieteis- ja Fantasiakirjoittajat ry:n lehteä Kosmoskynää ja yrittää kirjoittaa romaania.

“Sydänmetsä syntyi mielikuvasta, joka oli kuin mustasta kartongista leikattu silhuetti ja siinä on punaista ja violettia aukkokohdissa. Kuvassa nuori tyttö seisoo auringon laskiessa synkän metsän reunassa selin katsojaan. Miksi hän seisoo siinä? Vastaus selvisi itsellenikin vasta kirjoittaessa, mutta tarinan tunnelma oli alusta lähtien selvä. Mielikuvan värit ohjasivat kirjoittamista.
Halusin myös kokeilla Bruce Holland Rogersin esittelemää ajatusta saduista niin vahvoina mentaalisina rakenteina, että koko satua ei tarvitse kertoa, vaan lukija pystyy täydentämään puuttuvat osat. Ehkä onnistuin, sen saa lukija päättää.”

UUSRAHVAANOMAINEN SPEKULATIIVINEN FIKTIO ETSII UUTTA VERTA!

Kiehtovatko sinua avaruusseikkailut, miekan ja magian maailmat, synkän lähitulevaisuuden visiot, syrjäisten pikkukaupunkien laitamilla vaanivat kosmiset kauhut – tai kenties kuolevien planeettojen kauniit ja vähäpukeiset prinsessat? Kirjoitatko jännittäviä ja mukaansatempaavia tarinoita, joista löytyy outoja maailmoja, yllättäviä käänteitä ja kiinnostavia henkilöhahmoja?

Siinä tapauksessa URS-kirjoituskilpailu 2012 on juuri sinua varten!

Tänään, 20.10.2011, Uusrahvaanomainen spekulatiivinen fiktio julkistaa historiallisen ensimmäisen kirjoituskilpailunsa! Etsimme perinnetietoisia ja konstailemattomia tieteis-, fantasia- ja kauhukertomuksia, joissa pääosassa on hyvä tarina. (Lisätietoa uusrahvaanomaisesta spekulatiivisesta fiktiosta sekä suuntaa-antavia ohjeita kirjoittajille osoitteesta http://urs.fi/.)

Kilpailu on avoin kaikille kiinnostuneille. Kilpailuun osallistutaan nimimerkillä. Sama kirjoittaja saa osallistua useammalla novellilla, mutta tällöin on käytettävä eri nimimerkkiä jokaisessa novellissa.

Novellien tulee olla aiemmin julkaisemattomia ja suomenkielisiä. Suositus enimmäispituudeksi on 20 liuskaa, fontti Times New Roman 12 pt, rivinväli 1,5. Pidemmät tekstit arvioidaan tapauskohtaisesti, mutta romaani- tai pienoisromaanikilpailusta ei ole kysymys. Jokaiselle sivulle on merkittävä osallistujan nimimerkki, novellin nimi sekä sivu/kokonaissivumäärä.

Novellit lähetetään 2.4.2012 mennessä osoitteeseen kilpailu@urs.fi. Sähköpostin otsikoksi nimimerkki sekä novellin nimi, viestin leipätekstiin osallistujan nimi ja yhteystiedot, novelli sähköpostin liitteeksi rtf-tiedostona. Muut mahdolliset yhteydenotot kilpailun tiimoilta samaan osoitteeseen otsikolla “URS-kilpailu 2012.

Kilpailun tuomareina toimivat Jussi Katajala, Markus Koskimies, Tuomas Saloranta ja Christine Thorel. Esiraadin, joka valitsee tuomaristolle lähetettävät finalistit, muodostavat Samuli Antila, Markus Harju, Alpo Leppänen ja Tuomas Saloranta. Sihteerinä toimii Tarja Sipiläinen.

Tuomaristo valitsee neljä voittajaa ja jakaa lisäksi kunniamainintoja harkintansa mukaan. Voittajien ja kunniamainittujen novellit julkaistaan joko Kultakuoriainen-lehdessä (pdf) tai muussa URS-julkaisussa. Palkintosijojen ulkopuolelle jääneiden novellien joukosta saatetaan myös ottaa talteen lupaavia tekstejä, joille mahdollisesti löytyy julkaisumahdollisuus myöhemmin. Kaikista julkaisuista sovitaan erikseen kirjoittajien kanssa, ja novellien tekijänoikeudet säilyvät kirjoittajilla.

Voittajat saavat palkinnoksi 50 euroa kukin, ja lisäksi uusrahvaanomaisia kirja- ja oheistuotepalkintoja. Luvassa on ainakin kesällä 2012 julkaistava URS-avaruusantologia sekä harvinaiset painetut versiot vain sähköisessä muodossa julkaistuista Mustasta ja Harmaasta antologiasta. Myös kunniamainitut saavat avaruusantologian ja oheistuotepalkinnon. Luvassa saattaa lisäksi olla yllätyspalkintoja.

Palkinnonjakotilaisuus on Tampereen Finnconissa 2012. Tulokset ilmoitetaan voittajille ja kunniamainituille sähköpostitse noin kuukausi ennen Finnconia. Myös finalisteille lähetetään sähköpostia, kunhan esiraati on saanut työnsä päätökseen, ja kaikille osallistujille kuitataan, että heidän novellinsa on tullut perille. Väliaikatietoja raportoidaan URS-blogissa (http://ursfiktio.wordpress.com/).

Onnea kilpailuun!

Joku sytytti kynttilän

Tuomas Saloranta

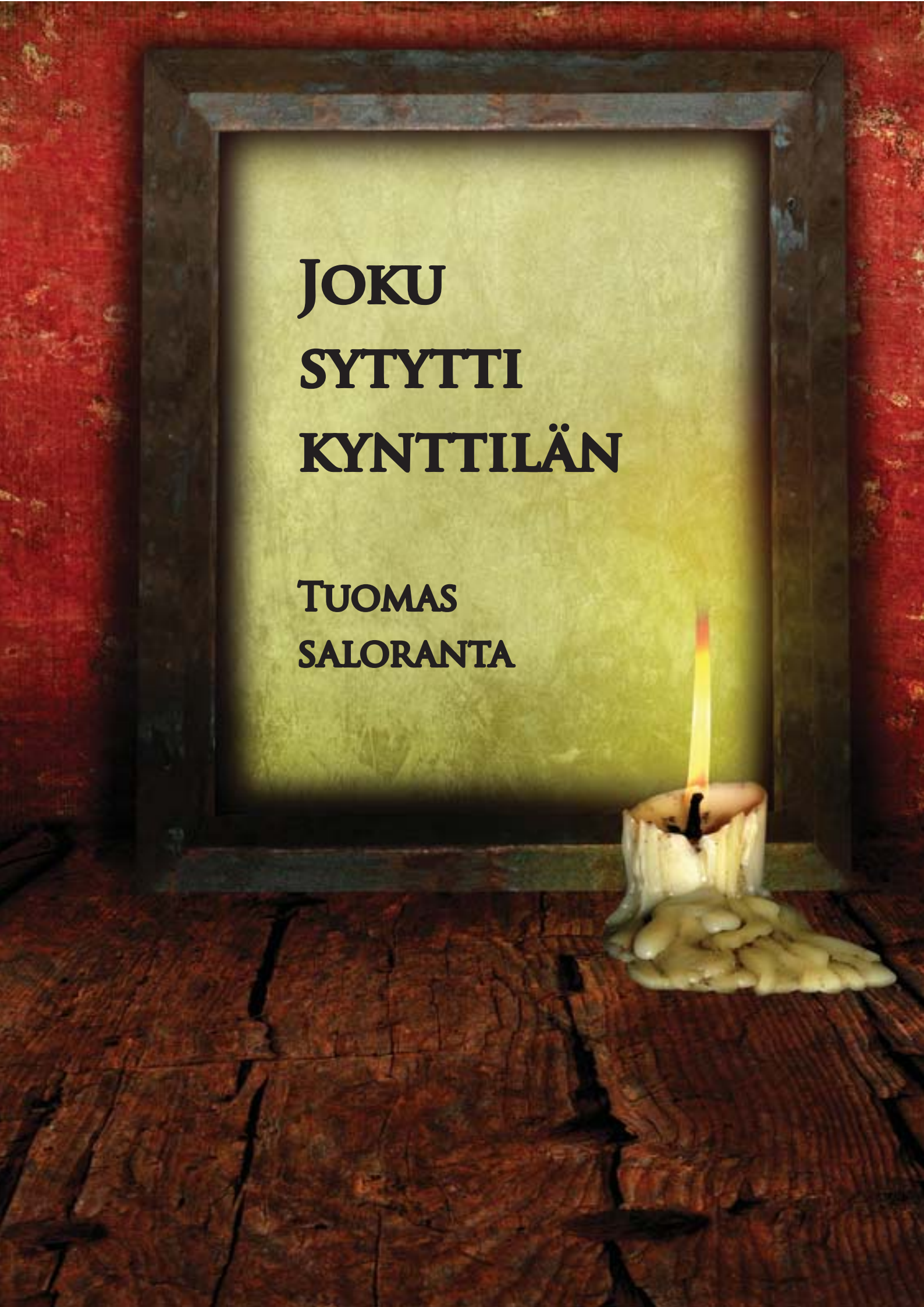

Talo näyttää siltä kuin muistinkin. Rikkaruohot ovat vallanneet pihan, kellastunut heinikko ulottuu polveen ja sen keskellä omenapuut, mustuneita lehdettömiä rankoja. Ne eivät enää koskaan kanna hedelmää. Pihaa ympäröi aita, mutta heinikko on hiljalleen nielemässä sen. Järveltä talon takaa nousee tuulenvire, heinikko aaltoilee. Omenapuut huojuvat hiljaa.

Maantien halkeillut pinta päättyy portille, siitä johtaa talon kuistille polku. Seinien maali on rapistunut, ikkunoiden peittona vanerilevyt – kaikkien, paitsi ullakon ikkunan.

Seisot ikkunassa, asetat kynttilän ikkunalaudalle, raapaiset tulitikun.

Mitä sinä oikein teet?

”Sytytän kynttilän kaikille niille, jotka yhä vaeltavat pimeydessä. Jotta he löytävät kotiin, kuten me olemme löytäneet.”

Sinä tahdoit talosta majakan houkuttelemaan eksyneitä. Ja eksyneet tulivat.

Kunpa he eivät olisi tulleet.

Ovi narahtaa auki, päästää minut suoraan olohuoneeseen. En ole käynyt täällä vuoteen, mutta mikään ei näytä muuttuneen. Huonekalut ovat tomun peitossa, samoin lattia, pölyhiukkaset leijailevat ilmassa. Vanerilevyjen raoista kajastaa harmaata valoa.

Valo on aina harmaata. Pilvet eivät ole hälvenneet vuosiin. Eivät sen päivän jälkeen, kun maailma kuoli.

Öljylamppu odottaa tutulla paikallaan, ripustettuna seinälle ruosteiseen naulaan. Sytytän sen ja kierrän alakerran huoneet. Olohuoneen, keittiön ja ruokakomeron, ruokasalin, takkahuoneen, pienemmän huoneen, jonka on täytynyt olla lastenhuone. Joka askeleella tunnen sinut vierelläni.

Talo ei ole meidän. Löydämme sen sattumalta, kun epätoivo on jo saamassa voiton. Tutkimme alakerran, yläkerran, ullakon. Kellari on täynnä säilykkeitä, lasitölkkejä, peltipurkkeja, kaikki avaamattomia. Viinipulloja, muutama viskipullo. Asukkaista ei ole jälkeäkään, emme koskaan saa tietää heistä mitään.

Ikkunoita ei ole vielä peitetty, sisällä on niin valoisaa kuin voi olla. Sinä pysähdyt ullakon keskelle, pyörähdät ympäri, naurat.

”Tämä on meidän kotimme!”

Nousen portaat yläkertaan. Lattian tomussa ei ole jälkiä, kukaan ei ole käynyt täällä. Ei sen jälkeen kun…

Makuuhuoneet, työhuone, kirjasto, suuri vaatehuone. Ullakon portailla pysähdyn. Kuulinko hiljaista ääntä, kuin köyden narinaa? Hitaasti, hitaasti…

Tartun ovenkahvaan. Ovi on lukossa.

Kaikkialla mustaa, mutaista vettä! Havahdun, räpiköin, revin itseni ylös. Kaislikkoa, kuivia paksuja korsia, juoksen kuin sokeana, törmään rantaan. Talosta kajastaa yhä valo.

Öljylamppu palaa pöydällä, lattialla on tyhjiä viskipulloja ja säilyketölkkejä. En näe miehiä, mutta kuulen kuorsauksen. He voivat herätä. En välitä.

Ryntään ullakolle. Ovi antaa periksi. Näen sinut.

Tiedän, etten näe sinua enää koskaan.

Tartun jalkoihisi, kesämekkosi liimautuu märkään ihooni. Syleilen sinua, rutistan, tunnen kylmän ihosi. Verinorot valuvat helman alta sääriäsi pitkin nilkkoihin, veri on jo kuivunut.

Kynttilä on yhä ikkunalaudalla. Liekki on sammunut.

Havahdun hereille työhuoneen kirjoituspöydän äärestä. Jokin kolahtaa ullakolla. Ilma muuttuu jäätävän kylmäksi, ikkuna edessäni huurtuu.

Kävelen ullakon ovelle ja painan korvani puuta vasten. En kuule mitään, mutta tiedän, etten ole

© Luceluceluce | Dreamstime.com

talossa yksin.

Kävelen puutarhaan. Ilta hämärtyy, järveltä nousee usva. Kosteus tihkuu omenapuiden mustista oksista, jotka kurottelevat harmauden keskeltä. En näe runkoja.

Näen sinut.

Vilahdus tummia hiuksia, vaaleaa kesämekkoa. Katoat usvaan. Juoksen perääsi, mutta en näe sinua enää.

Näen miehen. Hänellä on pitkä musta nahkatakki. Hän katselee ympärilleen, näyttää eksyneeltä.

Miehen nimi on Henderson. Tiedän sen, vaikka en tahtoisi tietää.

Henderson on ovellamme aamulla. Hän kertoo nähneensä kynttilän, mutta odottaneensa päivänvaloa, jotta emme säikähtäisi. Hän hymyilee, me päästämme hänet sisään, jaamme ruokamme hänen kanssaan.

Emme ole nähneet toisia ihmisiä pitkään aikaan. Istumme iltaa, haen viskipullon. Henderson kertoo tarinoita katastrofista, raunioista, selviytymisestä. Hän on nähnyt paljon, pahoja asioita mutta myös hyviä. Nauramme. Sinä hymyilet minulle ilkikurisesti.

”Näetkö, maailmassa on vielä hyviäkin ihmisiä! Muitakin kuin me.”

Mutta Henderson ei ollut yksin. Hän ei ole yksin nytkään.

Kaksi muuta miestä, yhtä eksyneitä kuin hänkin, kävelee tietä pitkin. Usva hälvenee pimeyteen, vetäydyn hiljaa kulman taakse. Miehet menevät sisään.

Yö on pimentynyt. Kaksi miestä ovella.

Näen heidän kasvonsa. Tiedän.

Henderson nousee nojatuolista. Nyrkki iskee kasvoihini. Putoan lattialle. Miehet potkivat minua, Henderson nauraa.

Sinä kirkaiset. Silmissäni pimenee

Hendersonin ääni: ”Viekää se ulos! Tappakaa se! Heittäkää ruumis järveen!”

Ravistelen päätäni. Se on mennyttä. Tänä yönä kaikki on toisin.

Yö pimenee, talosta kajastaa öljylampun valo. Katson ullakon ikkunaan, mutta en näe kynttilää.

Kuulen meteliä yläkerrasta. Lasi särkyy, ikkunasta heitetään tyhjä säilykepurkki puutarhaan. Huutoja ja naurua. Miehet ovat löytäneet viskipullot.

Mitäpä muutakaan he voisivat tehdä kuin juopotella?

He eivät tiedä, miksi ovat täällä. He eivät tiedä odottavansa. Odottavansa minua.

Yksi miehistä hoipertelee ulos, avaa housunsa, kusee omenapuun juurelle.

Seinään nojaa lauta, jonka läpi on lyöty kolme naulaa. Tartun siihen, hiivin miehen taakse.

Hän ei ehdi ymmärtää, mikä häneen iski. Puunsäleet lentävät heinikkoon, korsille pisaroi verta.

Meteli yläkerrassa. Nousen portaat. Puristan laudanpätkää kädessäni. Miehet ovat työhuoneessa, juovat viskiä.

Ulko-ovi lennähtää auki, portaista kuuluu tömina. Mies huutaa varoituksen.

En lyönyt tarpeeksi hyvin.

Henderson ja toinen mies juoksevat työhuoneesta, kolmas portaikosta. He nujertavat minut. Putoan lattialle. Minua potkitaan.

Henderson kumartuu puoleeni. Hänellä on veitsi kädessään.

”Minä panin sitä sinun huoraasi. Panin perseeseen! Me kaikki panimme! Ja se huusi lisää!”

Miehet nauravat. Kipu säkenöi silmissäni.

”Se sai meiltä jotain sellaista, mitä sinä et osannut antaa! Siksi se hirttäytyi! Koska tiesi, ettei koskaan enää saisi…”

Terä painuu kurkulleni.

”Minun olisi pitänyt tappaa sinut itse. Nyt korjaan sen virheen.”

Ullakolta kuuluu kolahdus. Ovi narahtaa auki. Miehet kääntyvät.

”Onko siellä joku?” Terä pistää ihoni läpi, pisara verta valahtaa kaulukselle. ”Kuka siellä on? Kuka on

täällä sinun kanssasi?”

Köysi narisee, hiljaa, ees taas.

Henderson, tiedät kyllä vastauksen.

Yksi miehistä ottaa lampun, toinen nostaa minut lattialta, raahaa mukaan. Henderson nousee ullakon portaat veitsi valmiina. Toisella miehellä on minun laudanpätkäni kädessään.

On yö, kuten silloinkin. Tasan vuosi sitten.

Minut heitetään ullakon lattialle. Miehet valaisevat lampulla ympärilleen, yksi vahtii minua.

Kuulemme narinan yhä. Köysi roikkuu katosta, mutta silmukka on tyhjä.

Pimeydessä, valopiirin rajalla, seisoo joku.

”Kuka siellä!” Henderson huutaa.

Henderson, etkö arvaa?

Ilma kylmenee, miesten hengitys höyryää. Ikkunan täyttävät lukemattomat jäiset kukat.

Kynttilä leimahtaa palamaan.

”Paskat, häivytään täältä!”

Laudanpätkä riuhtaistaan miehen kädestä, se kiepahtaa ilmassa, uppoaa toisen miehen rintalastan alle. Miehen suupielistä nousee mustaa savua, hän kaatuu.

Lamppua pitelevä mies kääntyy, yrittää juosta portaisiin, jokin tarttuu häneen, hän paiskautuu alas. Lamppu särkyy, liekit tarttuvat kuivaan puuhun, leimahtavat.

Syöksyn päin Hendersonia, kaadan hänet. Kierimme lattialla, hän paiskaa minut syrjään. Veitsi uppoaa kylkiluitteni väliin.

Haavasta pulppuaa mustaa vettä. Syljen mustaa vettä suustani Hendersonin kasvoille, alan nauraa.

Henderson, etkö vieläkään ymmärrä? Minä olen kuollut. Me kaikki olemme jo kuolleet.

Hendersonin kasvot vääristyvät. Hän kääntyy katsomaan käsiään, niiden iho mustuu, halkeilee, hiiltynyt luu pistää esiin. Ote veitsen kahvasta irtoaa.

Silmukka laskeutuu katosta, kiristyy Hendersonin kaulan ympäri. Lattia sortuu hänen altaan, liekit tavoittelevat hänen jalkojaan. Hän jää roikkumaan pätsin yläpuolelle, kuoppiinsa kärventyneet silmät valuvat poskille.

Veitsi on yhä rinnassani. Vajoan lattialle, talo sortuu ympäriltäni, peittyy liekkeihin.

Tulen ja savun keskellä näen sinut. Kävelet minua kohti, ojennat kätesi minulle.

Kuumuus käy sietämättömäksi, kipu rinnassani käy sietämättömäksi, musta vesi tulvii suustani. Lähestyt yhä, yritän kurottaa sinua kohti.

Silmissäni mustenee. Olet niin lähellä. Näen valkean kätesi, siniset silmäsi. Savun läpi, omien silmieni sumun läpi.

Ei vielä. Anna minun. Koskettaa sinua.

Aamu sarastaa. Usva peittää hiiltyneitä raunioita. Heinikko on jo vallannut talon perustukset.

Me kuolimme vuosia sitten. Kauanko siitä on?

Irrotan köyden kaulastasi, lasken sinut hellästi maahan, syleilen sinua vielä kerran. Olet kuollut, mutta niin minäkin olen.

Ja pian toisetkin ovat.

Tartun kynttilään, poimin tulitikkurasian sen viereltä.

Etsin kanisterin. Lamppuöljy saa ajaa asian.

Kynttilä syttyy vielä viimeisen kerran.

Mutta kerta ei ollut viimeinen. Tiedän sen nyt.

Usva haihtuu, järveltä nouseva tuuli pyyhkii sen pois. Katson vielä raunioihin, mutta en näe sinua.

En enää.

En vielä.

Käännän selkäni, astun maantien halkeilleelle kivetykselle. Kävelen pois. Vaellan tämän tuhotun maailman valtateitä taas vuoden päivät.

Kunnes palaan, kunnes me kaikki palaamme. Se on meidän kirouksemme.

Joka vuosi me elämme jälleen sen saman yön.

Ja minä saan koskettaa sinua.

Edes hetken.

Tuomas Saloranta 2012

Tuomas Saloranta on helsinkiläinen kirjailija, päätoimittaja ja yleinen kulttuurivaikuttaja, joka on perustanut Uusrahvaanomaisen spekulatiivisen fiktion liikkeen, toimittaa Kultakuoriainen-lehteä ja novelliantologioita, ja pyrkii siinä sivussa kirjoittamaan itsekin.

"Joku sytytti kynttilän" sijoittui jaetulle kakkossijalle Paperiarkki-foorumin kirjoituskilpailussa 2010. Kyseessä oli minulle tyypillinen ns. hämäysnovelli, jossa käytin mahdollisimman paljon normaalista poikkeavaa kirjoitustyyliä. Yllättävän hyvin tämä runollisen romanttinen ja hieman daideellinen tyyli kuitenkin on näyttänyt toimivan.

Kilpailun teemana oli katastrofi, minkä itse ymmärsin post-apokalyptisessä hengessä, vaikka tässä novellissa tuhonjälkeinen maailma jää lopulta lähinnä tarinan kulissiksi. McCarthyn Tie-romaanin vaikutus saattaa näkyä joissakin yksityiskohdissa.

Idea novellille tuli nyttemmin edesmenneen Varjo-yhtyeen samannimisestä kappaleesta. Kyseisen kappaleen sanoituksella ei tosin ole hirveän paljon tekemistä novellin saaman lopullisen muodon kanssa, se on pikemminkin melko pahaenteinen tuokiokuva ilman varsinaista juonta, mutta tekstin tunteva löytänee joitakin yhtymäkohtia. Toivoa sopii, että bändin pojat eivät ihan hirmuisesti pahastu siitä, millaiseen muotoon olen heidän biisinsä vääntänyt.”

URS ON TULLUT JÄÄDÄKSEEN!

Miekkoja ja magiaa! Avaruusaluksia ja sädepyssyjä! Lonkerohirviöitä ja kosmisia kauhuja! Tarinoita vieraista maailmoista ja oman todellisuutemme rajapinnoilta. Kaikkea tätä tarjoaa *Uusrahvaanomainen spekulatiivinen fiktio*.

- ***Kultakuoriainen* – scifiä, fantasiaa ja kauhua n. kolmesti vuodessa. (pdf)**
- ***Ursula* – spekulatiivista romantiikkaa ja jännitystä. (pdf/painettu)**
- ***Novelliantologioita* sekä painettuna että sähköisessä muodossa.**

Osoite on helppo muistaa: urs.fi

Vastaa kuoriaisen kutsuun!

ADISAN TALO

Anne-Mari Halonen

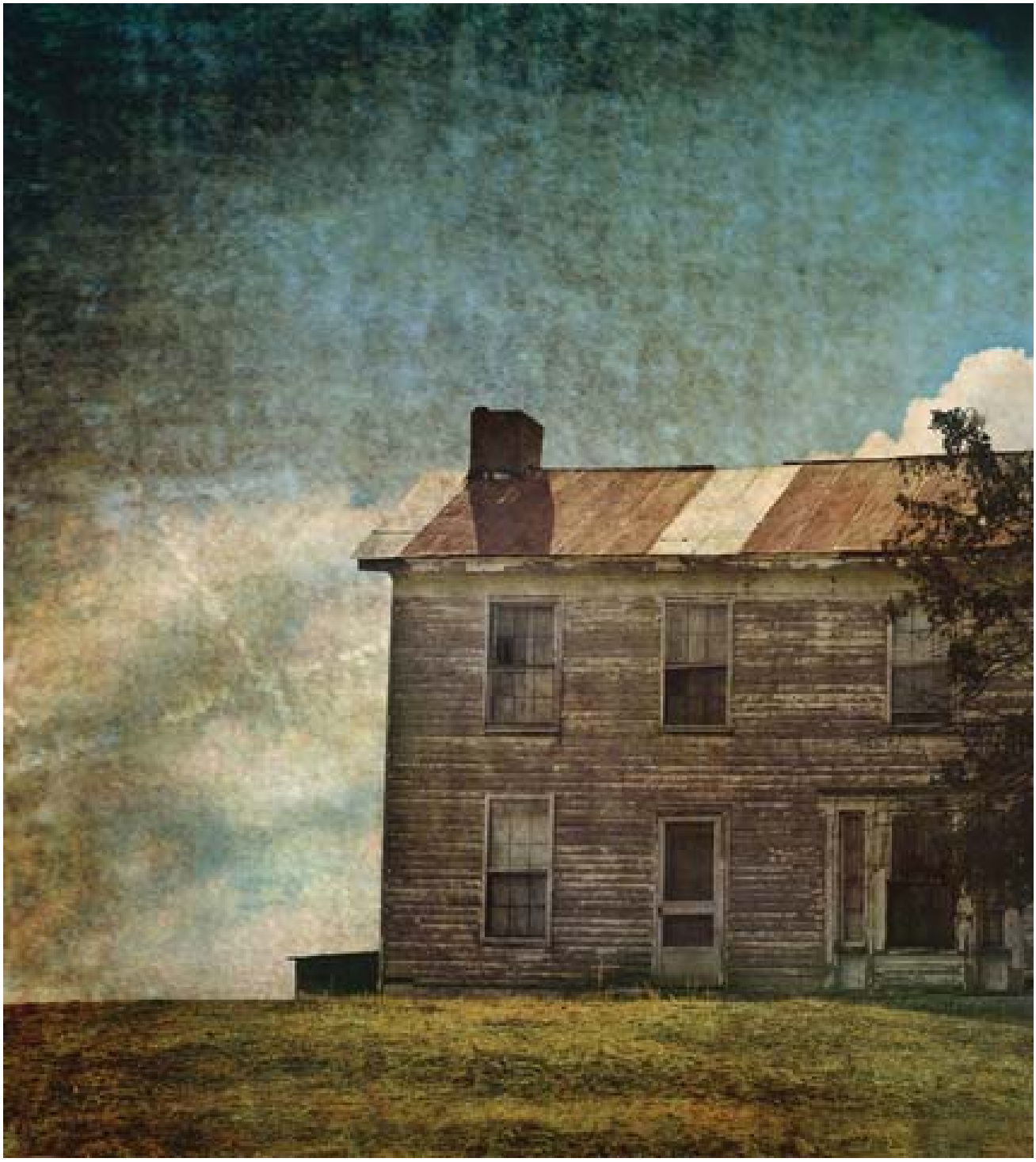

© Stephaniefrey | Dreamstime.com

Adisa on onnellinen tyttö. Adisalla on kaunis koti meren rannalla. Hän asuu siellä isoäitinsä kanssa. Hänen kodissaan on valkoiset seinät ja sen parvekkeella kasvaa viiniköynnöksiä vihreänä peittona. Adisan kasvot ovat pyöreät ja silmänsä hehkuvat ja kauniit. Hänen hiuksensa tuoksuvat mantelille, kun hän avaa niiden punaisen nauhan ja pörröttää niitä rannan lempeässä tuulessa. Hänellä on iloiset sormet, joilla hän pujottaa puuhelmiä lankoihin ja kutittaa isoäidin nilkkoja, kun he sunnuntaisin lukevat lehteä talonsa verannalla. Silloin isoäiti nauraa hänelle hampaattomalla suullaan.

Kerran heidän taloonsa meren rannalla tuli viidakosta kymmenen miestä. Miehet olivat likaisia ja heillä oli käsissään rumat, haisevat kiväärit ja pitkät, terävät veitset. He leikkasivat Adisalta hänen pitkän, tuoksuvan tukkansa. Miehet nauroivat hänelle ilkeästi ja polttivat nuotion roihussa kaikki hänen kauniit käsityönsä. He viilsivät Adisan iloisia sormia ja tekivät pahaa hänen pyöreille kasvoilleen. He piirsivät Adisan lantion punaisilla viivoilla saaren valkeaan santaan.

He löivät hänen isoäitiään. Isoäidin hampaat rapisivat maahan kuin herneet. Pop pop pop. Voi, kuinka isoäiti silloin itki!

Miehet jättivät heidät aamun koitteessa, katosivat viidakkoon kuin lauma susia, joiden nälkä oli tyydytetty. Hampaaton isoäiti istui Adisan vierellä ja silitti hänen olkaansa. Adisa makasi kauan hiljaa hiekalla, kuuli meren jylistävän rantaan ja vetäytyvän takaisin. Näki suurten lintujen kaartelevan siivillään taivaalla. Haistoi tuulessa suolan ja mantelin ja isoäitinsä kyyneleet.

Odotti.

Kymmenen likaista miestä laittoi metsään leirin. Nuotion valossa heidän kasvonsa olivat kuin susilla, kaitoja ja jälleen nälkäisiä. Mutta jokin pidätti heitä nuotion lähellä, jokin aavistus siitä, mikä odotti heitä sen takana. Toistensa silmissä he näkivät heijastuksia tulevasta.

Aika kului ja miehet hukuttivat pelkonsa viiniin. Sen he olivat varastaneet Adisan talosta meren rannalla. Viini teki heidät rohkeiksi, rehvakkaiksi. He nauroivat edellisen yön tapahtumille, tönivät toisiaan kylkiin ja löivät selkää. Heidän likaiset sormensa piirsivät Adisan vartalon kaaret nuotion tuliseen hehkuun. Miehet joivat Adisan punaista viiniä, nauroivat ja lauloivat. Yksi kerrallaan he kävivät valopiirin ulkopuolella, kuka milläkin tarpeella.

Yksi kerrallaan he eivät varjoista palanneet.

Kymmenen likaista miestä lähti nuotion piiristä, ja kymmenen miestä roikkui aamun tullen ylhäällä puiden oksilla. Niks naks. Mahat auki, niskat poikki. Poissa olivat nauravat suut, poissa hakkaavat rystyset. Poissa olivat sykkivät, raastavat, rikkovat elimet. Ja he olivat itkeneet. Voi, kuinka he olivat itkeneet!

Adisa palasi taloonsa meren rannalle ja oli taas onnellinen. Hänen tukkansa kasvoi jälleen tuuheaksi ja pitkäksi, hänen sormensa iloisiksi. Sunnuntaisin Adisa ja hänen isoäitinsä lukevat lehteä valkoisen talonsa terassilla ja Adisa kutittelee isoäidin nilkkoja.

Mutta yksikään mies, joka heidän taloonsa astuu, ei elävänä palaa kotiinsa.

© Anne-Mari Halonen 2012

Anne-Mari Halonen

Eräänä päivänä ovelleni ilmestyi Paskajalkakissa. Se virnuili viiksillään, heilutti häntäänsä, kysyi sopiiko tulla sisälle. Lupaa odottamatta se luikahti ohitse ja asettui taloksi.

Ensimmäisenä päivänä Paskajalkakissa istui keittiössäni ja pyysi vinkuvalla äänellä kermaa ja kalanpäitä. Se hotki ne yhdeltä istumalta ja nuoli vielä lautasenkin. Sitten se pyysi: Lisää, kiitos. Minä annoin.

Toisena päivänä se tuli nukkumaan minun sänkyyni. Painoi kuivan, kuuman nenänsä minun kainalooni ja rutisteli minua kynsillään. Kaiken aikaa se kehräsi. Ensin kuin rukki, sitten kuin moottori. Sen sietämätön purina kävi korvilleni. Käskin sitä siirtymään, en voinut nukkua. Se kieltäytyi.

Seuraavana aamuna heräsin niska kipeänä.

Kolmantena päivänä Paskajalkakissa seurasi minua silmillään. Se arvosteli kaikkia tekemiäni tekoja, tuomitsi ajattelemani asiat. Se paheksui minua keittiön pöydällä, sohvan alla, sänkyni jalkopäässä, vaatekaapin alimmalla hyllyllä ja suihkun nurkassa. Se sanoi, että olen saamaton nahjus, typerys ja läski. Lisäksi nyrpistän nenääni, kun ajattelen, mikä tekee minusta epäviehättävän sen silmissä.

Neljäntenä päivänä jäin sänkyyni makaamaan. Tunsin itseni kovin pieneksi.

Viidentenä päivänä Paskajalkakissa puraisi minua poskesta. Kun nousin istumaan älähtäen ja poskeani pidellen, se luikahti lipastoni alle. Sieltä se

tuijotti minua kuin paholaista. Sen silmät olivat kaivonkannet, kun se pyysi minulta: Tuhannesti Anteeksi.

”Miksi sinä teit sen, Paskajalkakissa?” minä itkin ja puristin vuotavaa haavaa poskessani.

Minä halusin vain kokeilla, se sanoi.

Sitten se meni ja kakkasi kenkääni.

Kuudentena päivänä me emme puhuneet toisillemme sanaakaan. Arvelin kuitenkin, että kissa oli pahoillaan, koska se kantoi minulle hiiren. Se otti karvaisilla tassuillaan olohuoneen valaistusta vitriinistä sini- ja valkokoristeisen posliinilautasen, jonka olin saanut perinnöksi äidiltäni, asetti lautasen pöydälle eteeni ja lautasen päälle hiiren, karvoineen kaikkineen, pitkä häntä oikosenaan, silmät tyhjinä tuijottaen. Pursotti ketsuppia päälle. Menetin ruokahaluni koko päiväksi.

Kuudentena päivänä menin aikaisin nukkumaan, sillä tunsin oloni huonoksi.

Seitsemäntenä päivänä en löytänyt kissaa mistään. Etsin lipaston alta, suihkun nurkasta, päiväpeittoni mutkista. Olin hetken huolissani. Keittiön ikkunasta vihdoin näin Paskajalkakissan seisovan pellolla, puhumassa renkien kanssa. Sen niskakarvat olivat pörrössä ja kynnet esillä. Nostin käteni poskelleni. Haavaa särki. Nyrpistin nenääni. Suoristin sen. Kissa tuli sisälle, vilkaisi minua halveksien.

”Eikö täällä edes kalanpäitä saa!” se sähisi ja sylki. Tramppasi vaatekaappini alimmalle hyllylle nukkumaan.

Menin suihkuun, sillä tunsin itseni likaiseksi. Kun tulin suihkusta, näin Paskajalkakissan rikkoneen palapelin, jota oli rakentanut. Siitä jäi puuttumaan palanen taivasta.

Kun kahdeksantena päivänä heräsin, tunsin kutistuneeni. Unen karistaminen silmistäni oli työlästä, sillä uni oli nukkuessani muuttunut niin raskaaksi. Jalkani eivät tahtoneet löytää sänkyni reunaa, eivätkä olisi kenties ylettyneet sen reunalta lattialle, mikäli olisin sinne asti päässyt. Havaitsin tyynyni muuttuneen vuoren kokoiseksi ja hanhenuntuvapeittoni lumeksi sen rinteille. Keskellä valkoista massaa istui Paskajalkakissa, ruskeana ja mahtavana. Olin niin pieni, että ilman kissan katsetta kasvoissani olisin varmasti hukannut itsenikin.

”Tänään on hieno päivä,” kissa hyrisi, ”tänään asiat ratkaistaan.”

”Mitä sinä puhut, Paskajalkakissa?” huusin sen tassujen välistä.

”Tänään sinä, joka ennen olit suuri, olet pienen pieni, ja minä, joka olin vähäinen, olen kohtaloiden herra.” Paskajalkakissa kumartui minua kohti, hymyili ja naukaisi: ”Myllärinpoika on matkalla linnaan, kera prinsessan ja kuninkaan. Ja sinä, entinen Jättiläinen... Sinä olet matkalla minun mahaani!”

Liian myöhään ymmärsin. Minä niin vihasin tuota Paskajalkakissaa ja sen temppuja. Minun olisi pitänyt tietää. Olinhan ollut kaikista velhoista suurin.

© Anne-Mari Halonen 2012

© Kirill Kurashov | Dreamstime.com

Joululahja

Anne-Mari Halonen

He saapuivat anivarhain, kun aurinko oli vielä alisilla maillaan ja maailma pimeyden vallassa. Meidät herätti luja koputus oveen. Isä ja äiti vaihtoivat katseen, jota me lapset emme silloin ymmärtäneet. Isä puki paidan ja vyötti housut, veti päälleen paksun talvitakkinsa. Äiti asetti päähän karvalakin. Viimeisenä isä tuli meidän luoksemme, suuteli yhtä otsalle, pörrötti toisen tukkaa. Hänen aukaistessaan oven näin vilauksen miehistä sen takana. Hiljaisia hahmoja varjoissa, mustissa aikeissa. He veivät isän mukanaan.

Kahta viikkoa myöhemmin satoi lunta. Valkoinen vaippa peitti tienoon, pehmensi kulmat ja vaimensi äänet. Me jatkoimme elämää kuten ennenkin, vain isä puuttui. Äiti teki joulua niin kuin aina, levitti oljet lattialle, väsäsi himmelit ja joulun tähdet, asetti ne roikkumaan. Toisinaan näin äidin pysähtyvän askareissaan keskelle pihaa ja katsovan tietä niin pitkälle kuin näki, ikään kuin isä ilmestyisi sen päähän, jos hän vain jaksaisi toivoa.

Aattoaamu koitti, minä ja Miina heräsimme kinkun mehevään tuoksuun. Talo oli valmis jouluun, mutta isän paikka pysyi tyhjänä.

”Sinun pitää hakea kuusi, olethan nyt mies talossa,” äiti sanoi.

Lähdin matkaan saman tien. Päätin hakea äidille iloksi metsän kauneimman joulupuun, niin kauniin, että äiti unohtaisi murheensa. Kahlasin yläpellon poikki reittä myöten hangessa, mutta metsän peittoon päästyäni kinokset ohenivat ja kulkuni helpottui. Ilma metsässä oli helppoa hengittää. Joulun hiljaisuus oli laskeutunut luontoon, eikä punatulkkukaan rupatellut oksistoissa. Vain kelkkani jalasten suhina ja askelten

narskuminen pakkaslumessa ainoina ääninä rikkoivat rauhan. Menin aina Marttilan raiviolle asti, ennen kuin löysin ensimmäiset tarpeeksi pienet kuuset. Toispuoleisia raaskuja olivat, minä tarvitsin äidille paremman. Jatkoin Pajupuron yli kartanon laajoille maille.

Ilta alkoi jo hämärtää, ennen kuin vihdoin löysin kuuseni. Kaunis se oli, vihreäoksainen ja tuuhea kaikilta sivuilta, kaksi pitkää käpyä latvassa. Painoin kasvoni siihen kiinni ja hengitin itseeni. Sen oksilla tuoksui joulu. Kaadoin innoissani puun, köytin sen tukevasti kelkkani päälle. Ojensin selkäni ja katsoi ympärilleni.

Vasta silloin huomasin eksyneeni.

Tähdet syttyivät taivaalle yksi toisensa jälkeen, minä jäin pimeään, enkä nähnyt enää omia jälkiäni. Pakkanen kiristeli varpaita ja sormenpäitä, hengitys huurusi yössä. Ajattelin äitiä ja siskoa kototuvassa odottamassa isää ja poikaa nyt yhtälailla. Yksinäinen kyynel pyrki poskelleni, pyyhin sen vantullani pois. Miehet eivät itke. Niin oli isä sanonut.

Katkeraksi kävi tämä joulu. Kalliiksi kävi kuusi.

En nähnyt hänen tulevan, minä tunsin sen selkäpiissäni. Pimeys tiheni siinä, missä hän seisoi. Luonnon hiljaisuus muuttui tosihiljaisuudeksi, ja aukiolla olimme vain minä ja hän. Luotuani ensimmäisen katseen kammottaviin kasvoihin en rohjennut enää silmiäni kohottaa. Sarvet miehellä oli päässään, iho kuin kaarnaa ja kekäleenä kiiluvat silmät! Mies oli kauan ääneti, tarkasti minua ja kelkkaani. Muhkean turkisviitan alta pilkisti käsi kuin kuivettunut oksa, ojentui minua kohti. *Tule*. Yksi sana, ja luiseva käsi otti omastani kiinni, veti mukaansa. Me kävelimme pitkään, minä aloin jo väsyä. Sivullamme juoksi kuin aavistus punatakkinen kettu, edellämme lensi punatulkkujen parvi. Kun vilkaisin taakseni, näin pimeydessä vain jälkemme, pojan askeleet kelkan jalasvanan keskellä, vierellä sorkan painaumat.

Hiljaisina tulimme viimein yläpellon reunalle. Kuun valossa näin aamuiset jälkeni urana hangen pinnassa ja laaksossa tutun tupasen. Silloin kysyin, mitä mieleni oli tehnyt koko kotimatkan kysyä. Joulutoiveeni. Pukki ei vastannut, käänsi vain kasvonsa laaksoon, äänettömällä eleellä viittasi minuakin katsomaan uudelleen. Tien päähän ilmestyi kumara hahmo, mies rispaantuneessa talvitakissa ja karvahattu päässä. Kaarnaiset kasvot ylläni vääntyivät hymyyn, niiden punahehkuiset silmät tuikkivat hetken kuin tähdet. Yhtä hiljaa kuin oli tullutkin, sarvipäinen mies katosi metsän varjoihin. Minä lähdin juoksemaan pellon poikki isän tykö. Alhaalla mökin ovi aukesi ja lämmin valo lankesi isän väsyneille kasvoille.

Seuraavana aamuna haimme kelkkani pellon takaa yhdessä isän kanssa. Lumi oli peittänyt yön aikana jäljet maassa. Minä en kertonut koskaan isälle, mitä metsässä näin. Hän tiesi sen muutenkin.

© Anne-Mari Halonen 2012

Anne-Mari Halonen kirjoittaa synkkiä tarinoita todellisuuden rajoilta. Hän on varsinaissuomalaisen kirjoittajaryhmä Ruma Vauva -kollektiivin jäsen. Vuonna 2011 Halonen voitti jaetun ensimmäisen sijan Ajan polut -kilpailussa novellillaan Uusi maailma.

Muualla verkossa:
http://rumavauva.wordpress.com/

Joululahja on yöllisessä metsässä tapahtuva kertomus erilaisesta joulupukista ja pojasta, joka tarvitsee ihmeen.

Adisan talo kertoo Adisasta, joka kerran oli iloinen tyttö ja isoäidistä, jonka hampaat putosivat hiekkaan. Pieni kertomus kostosta ja siitä, kuinka paha saa palkkansa.

Paskajalkakissa on julma ja humoristinen tarina narsistista ja hänen onnettomasta uhristaan.

Lähettäjät

Heikki Hietala

Dario Bajurin | Dreamstime.com

Saksan ilmatila oli kovin kalsea paikka keskiyön aikaan marraskuun 19. päivän vastaisena yönä vuonna 1943. 22 000 jalan korkeudessa taivas oli hyvin musta ja tähtien täplittämä, kuu oli laskenut ja alapuolella makasi kokonainen kansakunta pimennysverhojen takana. Paikalliset pimennysvalvojat olivat tehneet hyvää työtä; maanpintaa ei näkynyt vaan alapuolella levittäytyi tumma maan matto. Kaukana pohjoisessa saattoi kuvitella näkyvän neutraalin Ruotsin valoja, kuin unelmana rauhallisesta elämästä sotaa käyvässä maailmassa.

Jos olisi ollut mahdollista leijua noissa korkeuksissa, olisi saattanut havaita kuinka himmeästi hohtava pieni pilvi liikkui ylöspäin taivaalla. Vertailukohtien puuttuessa pilven läpimittaa oli hankala arvioida, mutta se saattoi olla vähän toista metriä. Tavallisista pilvistä sen erottivat muodon tasainen pyöreys ja tasalaatuisuus, ja viimeistään sen hennosta sisäisestä hohteesta tiesi ettei se ollut vesihöyryä.

Alhaalta syvyyksistä nousi toinen hohtava massa, joka lähestyi pilveä. Etanan vauhdilla se nousi yhä ylemmäs, kunnes pilvet olivat vierekkäin. Ne pyörivät hitaasti toistensa ympäri, kunnes niiden välille avautui sanaton viestintäkanava.

”Tervehdys! Osaatteko kertoa, mitä täällä on tekeillä?” myöhempi tulija kysyi.

”Mitä mahdatte tarkoittaa?” oli äänetön vastaus.

”Mitä me teemme täällä?”

Toinen pilvistä, nyt hieman korkeammalla pyörivä, viestitti takaisin: ”Ah... Olettekin uusi. Luulin saavani kokeneen avustajan. No, ei huolta, äkkiähän te opitte nämä puuhat.” Toinen pilvi vaihtoi värinsä helmenvalkeasta hailakkaan pinkkiin, mutta oli mahdotonta sanoa oliko se tarkoituksellista.

”Kuulkaas, vanha veikko, teidän täytyy aloittaa aivan alusta; minulla ei ole harmainta aavistusta mistä on kyse.”

Ylempi hahmo sanoi: ”Auttaisiko jos tekisin näin?” Pilvi muuttui Royal Air Forcen luutnantiksi, kaikkine univormun osineen ja lakkeineen.

”Kuinka pahuksessa teitte tuon?” huudahti toinen hahmo.

”Helposti. Ajattelette vain itseänne sellaisena kuin itsenne viimeksi näitte.”

Samassa hetkessä toinenkin hohtava pilvi muuttui lentäjäksi. Tällä oli päällään lentovarusteet.

”Kas kas… laivueenkomentaja olitte, huomaan. Olitteko mukana noilla allamme etenevillä pommituslennoilla?”

Hahmo vastasi: ”Jameson, John W., 676. pommituslaivue. Muistan lähteneeni hyökkäykseen, mutta en muista lennosta kuin alun.”

”Se johtuu siitä, että lensitte lentonne vain puolimatkaan. Te kuolitte. Sen jälkeen olette totutellut tämänpuoleiseen elämään jälleen kerran. Ai niin – minun nimeni oli Brown, David Brown, sattumoisin. Minä kuolin jo taistelussa Britanniasta; eräs Messerschmitt pääsi käsiksi pyrstösulkiini lähellä Calais’ta. Olen ollut näissä hommissa tammikuusta 1941.”

”Nyt helpottaa jo sekin että näkee teidät. Kertokaapa nyt, mitä pahusta me teemme täällä?”

”Me olemme lähettämässä ihmisiä, juuri niin kuin teidätkin lähetettiin – koska se olikaan?”

Laivueenkomentaja mietti hetken. ”En oikeastaan tiedä. Mikä päivä on nyt?”

”Marraskuun 19.”

”Lähdin lennolle 11. päivän iltana.”

Luutnantti näytti olevan vaikuttunut. ”Ja nyt olette jo täällä. Olette tehnyt tämän monesti aiemmin, eli olette vanha sielu.” Hän käännähti ja näytti asettautuvan mukavasti istumaan ilmassa hieman laivueenkomentajaa alemmaksi. Komentaja Jameson kokeili hänkin pieniä liikkeitä, ja havaitsi voivansa helposti asettua haluamaansa asentoon – painovoima ei vaikuttanut häneen.

”Olette varmaan tavannut lähettäjiä, ja he päättivät, että oman kehityksenne kannalta olisi parempi jos jäisitte joksikin aikaa opettelemaan näitä puuhia tällä puolella.”

Jamesonin ilme muuttui mietteliääksi. ”En

muista tavanneeni ketään tai mitään ennen teitä.”

Brown pudisti päätään. ”Toinen osoitus vanhasta sielustanne. On katsokaas niin, että joidenkin lähettäjien mielestä vanhat sielut voivat siirtyä rajan toiselle puolelle ilman mitään ohjausta. Se ei ole totta. Minusta jokaisella kuolevalla ihmisellä pitää olla ohjaaja rajan ylityksessä; muuten käy kuten teille kävi, ja kuoleva haaskaa aikaa ja voimiaan yrittäessään yksin selvittää missä hän on. Vaikka olisi kuollut jo monta kertaa, kuolema on aina ongelma.” Hän käännähti kuin olisi ottanut mukavamman asennon nojatuolissa.

”Näin se menee pähkinänkuoressa: Kun ihminen kuolee, hän siirtyy ajan virrasta ajan ulkopuolelle. Samalle hetkellä hän siirtyy myös avaruuden ulkopuolelle, siinä mielessä kuin tunnemme avaruuden maan päällä. Tämän vuoksi on mahdollista istuskella täällä tähän tapaan, vailla minkäänlaisia näkyviä tukirakenteita” - Brown hymyili vinosti - ”tai mennä minne vain, kenen tahansa luokse. Ainoa rajoitus on kanssakäyminen, tai oikeammin sen puute. Ei ole sallittua puuttua alapuolellamme olevan maailman menoon, koska sillä on omat sääntönsä, ja teidän kykynne nähdä ajan ulkopuolelle saattaisi tuoda hyötyä tai haittaa niille, jotka ovat vielä maailmassa, jos voisitte toimia heidän kanssaan. Ainoa poikkeus tähän sääntöön on lähettämistoiminta, ja tässä vaiheessa asia käykin mielenkiintoiseksi.”

Komentaja Jameson vaikutti edelleen hämmentyneeltä. ”No… mitä lähettäjät sitten tekevät?” hän kysyi.

Brown alkoi selittää. ”Kuolemia on yhtä monta kuin elämiäkin. Jotkut kuolemat ovat helppoja, kuten menehtyminen keuhkokuumeeseen vanhana miehenä, sukulaisten kyynelehtiessä sängyn ympärillä. Jotkin taas ovat väkivaltaisia, kuten oma viimeaikainen tapauksenne. Brown katsoi hetken kaukaisuuteen tarkentamattomin silmin. ”Todellakin, varsin väkivaltainen. Ilmatorjuntatykin ammus räjäytti koko pommilastinne, ja koneenne räjähti pirstaleiksi. Miehistön jäännökset levisivät samaan tapaan tasaisesti Amstelveenin ympäristöön Alankomaissa.”

Jamesonin oli pakko kysyä: ”Kuinka voitte tietää?”

Rauhallinen Brown selitti: ”Minä olen ajan ulkopuolella, kuten muistatte. Voin siis nähdä taaksepäin ajassa vain ajattelemalla teitä ja viimeisiä hetkiänne. Voin katsoa mitä teille tapahtui, tai itselleni, tai kenelle tahansa koska tahansa.”

Brown katsoi taas Jamesonia. ”Me lähettäjät olemme tappajia. Viemme ihmisiä rajan yli sen mukaan, mikä menetelmä ja prosessi kullekin kuolemalle on varattu.”

Jameson kysäisi: ”Mutta kuinka tiedätte miten miehen tulee kuolla?”

Brown vastasi: ”Minä ajattelen kuolevaa. Tai sitten, jos niin haluatte, voin vilkaista kansiota.” Hänen käteensä ilmestyi kansio, jossa oli pinkka papereita. ”Tässä on seuraava tehtävämme. Kyseessä on 642. pommituslaivueen Lancaster, konetunnus LZ-V, matkalla Berliiniin. Koneessa on seitsemän miehistön jäsentä ja yksi eversti, joka on näkymiä ihastelemassa. Meidän on otettava viisi hengiltä, mutta kolmen on selvittävä sotavankeuteen.” Brown selasi papereita. ”Katsotaanpa … listi viisi, säästä kolme… Voi olla että onnekas ilmatorjuntatykki osuu, ja sitten tuli tarttuu siipiin. Näin kone ei heti räjähdä, mutta me voimme käsitellä miesten kuolemat yksin kappalein ja antaa kolmelle aikaa paeta putoavasta koneesta.”

”En vieläkään ole varma, että ymmärrän mitä tulemme tekemään, mutta kai työ tekijäänsä neuvoo”, Jameson sanoi.

”Aivan oikein! Mennäänpä vain eteenpäin ja hoidetaan tämä tapaus, ja ymmärrätte mitä tarkoitan. Hmm… luulen, että pommikoneet ovat jo matkalla iskemään kohteeseen.”

Brownin vielä puhuessa Jameson tuli tietoiseksi siitä, että heidän lähelleen oli kokoontunut muita hahmoja. Yhteensä viisi muuta pilveä leijui heidän ympärillään, ja Brown tervehti niistä kahta. Muut pilvet eivät ottaneet ihmishahmoja, vaan ne vain huojahtelivat lievästi. Jamesonista tuntui oudolta, mutta hän päätti pitää ihmishahmonsa

toistaiseksi. Sitten hän havaitsi lännestä saapuvat pommikoneet. Satojen Merlin-moottoreiden ääni oli aluksi vaimeata, mutta pian se voimistui uhkaavaksi jyrinäksi, ja sitten Jameson näki kokonaisen pommikonelaivaston lähestyvän. Hän näki ilmatorjuntakranaattien kirkkaat välähdykset, ja vieläkin kirkkaampia leimahduksia kun Lancaster-koneita räjähti kappaleiksi ja niiden miehistöt lähetettiin ryhminä eteenpäin.

”Vaikuttavaa, lähettäminen on jo alkanut, vaikka olemme vielä kaukana Berliinistä”, sanoi Brown. ”Mennäänpä etsimään oma koneemme. Ajattelette vain konetunnusta LZ-V. Se vie teidät koneelle.” Ja heti kun Jameson ajatteli konetunnusta, hän huomasi olevansa lähellä uusimmanmallisen Lancasterin ohjaamoa. Ohjaamon mittarien himmeässä valossa hän näki ohjaajan ja perämiehen istumassa tuoleillaan.

”Voimmeko mennä sisälle?” hän kysyi Brownilta.

”Tietenkin. Ajattelette vain olevanne sisäpuolella.”

Jameson ajatteli navigaattoria, ja hetkessä hän oli karttojensa päälle kyyristyneen miehen vierellä. Brown seurasi häntä.

”Katsotaanpa lähetyslistaa ja suunnitellaan, kuinka hoidamme homman. Navigaattori on kohtuullisen vaikea tapaus, joten minä hoidan hänet. Hän on kuollut rauhallisesti kolmessa neljästä viime elämästään, joten nyt on aika järjestää kivuliaampi kuolema. Ohjaaja, perämies ja matkustaja jäävät henkiin, jos kohta everstin on menetettävä käsivartensa. Näin ollen voimme keskittyä järjestämään miehistön lähettämisen. Pyrstöampujan voimme lähettää matkalleen nopealla luodilla, hänen kohdallaan sanotaan ’ei tarvetta tuskaan tällä kertaa’.”

Sähköttäjä viritteli laitteistoaan ja pommittaja keskusteli ohjaajan kanssa. Brown jatkoi selvitystään. ”Ylätornin ampujan voimme myös vain ottaa hengiltä. Kun miehen kohdalla ei ole mitään merkintöjä, hoidan sellaiset tapaukset aina mahdollisimman helpolla tavalla.”

Jamesonia värisytti. Hänen läsnäolonsa navigaattorin vierellä sai miehen levottomaksi, ja hän vilkuili ympäri konetta, mutta hän ei voinut nähdä lentueenkomentajan aavetta istumassa vierellään. Brown viimeisteli esityksensä.

”Tässä on tapahtumien sarja: Ilmatorjuntakranaatti tappakoon pyrstöampujan. Sitten kaksi muuta kranaattia tekee reiät siipiin. Navigaattorin on saatava sirpaleita kehoonsa sirpalesuojaliivin ulkopuolella… reisivaltimo olisi aika hyvä. Yläampuja voi kuolla samassa kranaatin räjähdyksessä, mutta hänen on saatava paljon sirpaleita jotta kuolemasta tulee nopea. Sitten pommittaja ja sähköttäjä – minä hoidan heidät. Ehkä haluaisitte seurata kuinka lähetän pyrstöampujan matkalleen, ja sitten saatte itse kokeilla lähettää torniampujan? Melkein unohdin – kun lähetätte jonkun matkalleen, te olette ensimmäinen asia minkä hän näkee. Teidän täytyy ottaa hänet ohjaukseenne ja kertoa hänelle, että hänen on mentävä tuota kirkasta valoa kohti, näettehän?” Ja Brown osoitti valkeata valoa hohtavaa pistettä, joka näkyi lentokoneen rungon läpi. ”Siinä kaikki. Nyt on aika alkaa töihin näiden kanssa, olemme juuri tulossa Hannoverin ilmatorjuntakeskittymän ylle. Tulkaapa mukaani.”

Brown siirtyi koneen pyrstöön. ”No niin! Kun lähetätte jonkun, teidän on yleensä siirryttävä hitaaseen aikaan. Silloin te liikutte niin nopeasti, että ympäristön aika vaikuttaa hitaalta, ja pystytte paremmin ohjailemaan kranaattien ja luotien lentoratoja, ja järjestelemään tulipaloja lentokoneissa, ja mitä kaikkea sitten pitääkään tehdä. Pääsette hitaaseen aikaan vain ajattelemalla ’hidas aika’. Voitte palata tavalliseen ajan kulkuun ajattelemalla ‘normaali aika’ ja olette hetkessä takaisin ajassa. Ajan ja paikan ulkopuolella on näppärää olla, eikö vain?” Brown väläytti leveän hymynsä.

Hän jatkoi vielä: ”Muistakaa myös, että lähettämisessä voitte vaikuttaa fyysiseen maailmaan saadaksenne aikaan tarvittavan kuoleman. No niin… etsitäänpä ilmatorjunnan ampuma

kranaatti. Tuolla 20 000 jalan korkeudella on yksi sopiva, noin tuhatviisisataa jalkaa koneen etupuolella. Kun kone lentää sitä kohti, voin ajatella kranaatin olevan sellaisella radalla, että koneen ohi lentämisen asemesta se räjähtääkin koneen takana. Ajattelen myös sen sirpaleiden suuntautuvan kohti pyrstöampujan asemaa, ja tappavan hänet hetkessä. Katsokaapa tätä: hidas aika."

Brown taivutti raskaan kranaatin lentorataa ja toi sen koneen taakse, ja heti kun se oli samalla korkeudella koneen kanssa, hän ajatteli sen räjähtävän. Sirpaleet osuivat pyrstöön ja repivät korkeusvakaajat riekaleiksi, ja samalla ne päättivät pyrstöampujan maallisen taivalluksen. Heti kun Brown ja Jameson näkivät ampujan poistuvan pyrstön jäänteiden keskeltä, Brown lähestyi häntä ja sanoi: "No niin, nuori mies, tämä oli sinun osaltasi tässä. Näetkö tuon valon? Mene sinne. Ajattele valoa, ja mene katsomaan mitä sieltä löytyy. Menehän nyt."

Ampuja, joka ei voinut olla iältään yli 19-vuotias, huusi: "Mitä? Olenko minä kuollut? Ei voi olla! Kuollut? EEEEEEIII! Entä Maggie? MAGGIEEEEEEEeee…" ja hän katosi silmänräpäyksessä.

Brown vaikutti kiusaantuneelta. "Tämä ei ollut paras lähetykseni, varsinkaan näin esimerkkinä teille. Nyt hän on matkalla Maggien luokse, tyttöparka – hänen kotonaan tapahtuu nyt sitten kaikenlaisia henkimaailman hommia, kuten käytävässä kaikuvia askeleita ja pysähteleviä kelloja ja niin edelleen. En usko että tuolla onnettomalla on tarpeeksi kommunikointiin tarvittavaa kokemusta tai energiaa. No, samapa tuo, maakäsittelijät löytävät hänet myöhemmin ja näyttävät hänelle minne mennä." Brown huokaisi. "Olisi niin hyvä, jos kaikki uskoisivat meitä ja menisivät suoraan valoon. He pääsisivät suoraa päätä syklissä eteenpäin, mutta tällä tavalla jälleensyntymiseen on pitkä matka."

Hän vilkaisi Jamesonia. "Mennäänpä nyt katsomaan ylätornin ampujaa. Sitten näemme, uskooko hän paremmin laivueenkomentajaa vai pelkkää luutnantinressua."

Tykkitornin ajatteleminen siirsi heidät lähelle ampujaa, joka oli koneen selkään kiinnitetyn pleksikuvun sisällä. Hän pyöritti tykkitorniaan herkeämättä etsiessään turhaan yöhävittäjiä. Brown osoitti häntä: "Nyt voisitte etsiä lupaavan kranaatin, joka sattuu olemaan radallaan tässä lähellä. Toki voitte poimia kranaatin kauempaakin, mistä tahansa, mutta sellaisen siirtäminen edellyttäisi paljon ajatusvoimaa ja se on hyvin raskasta. On helpompaa etsiä sellainen tästä lähistöltä."

Jameson keskittyi ajattelemaan kranaatteja ja löysikin yhden koneen vasemmalta puolelta. "Kävisikö tämä?"

"Oikein hyvä!" sanoi Brown, "tuokaapa se nyt tänne."

Jameson ajatteli kranaatin kaartavan koneen päälle, ja hänen suureksi hämmästyksekseen se tekikin niin ja seurasi hänen ajatustaan. Se lensi edelleen suurella nopeudella, jolloin Jameson muisti ajatella hidasta aikaa; sen jälkeen kranaatin käsittely helpottui merkittävästi.

Jameson toi kranaatin tykkitornin lähelle, ja sitten hän ymmärsi Brownin sanovan: "Antakaa sen vain räjähtää. Se on tarpeeksi lähellä tykkitornia. Se kyllä tappaa hänet." Jameson ajatteli räjähdystä ja kranaatin sytytin laukesi samassa hetkessä. Tykkitornin kappaleita lenteli joka suuntaan, ja sitten ne antoivat periksi ajoviimalle ja putosivat alas koneen taakse. Ampuja sai kranaatin koko räjähdyksen voiman ylleen ja kuoli silmänräpäyksessä.

Jameson oli paikalla kun ampuja ilmestyi tykkitornin jäänteistä ja sanoi hänelle: "Kersantti, nyt on aika seurata käskyäni. Näettekö tuon kirkkaan valon? Menkää sinne – ajatelkaa menevänne sinne. Menkää valoon."

Kersantti oli selvästi tokkurainen, mutta laivueenkomentajan ja luutnantin näkeminen tässä tilanteessa sai hänet tervehtimään ja vastaamaan: "Kyllä, Sir, heti!"

Jameson nyökkäsi valoon päin. "Menehän,

poikaseni, se on sinua varten." Juuri menehtynyt kersantti lähti kulkemaan valoa kohti, ensin yrittäen kävellä, mutta sitten oivaltaen että fyysinen liikehtiminen ei ollut enää tarpeen. Jameson katsoi Browniin.

"Vaikuttavaa, Sir, oikein hienoa työtä. Olen varma, että olette tehnyt tätä joskus aiemmin." Brown vaikutti hyvin tyytyväiseltä. "Meillä on kuitenkin vielä puuhaa. Mennään hoitamaan navigaattori ja sytytetään sitten kone tuleen, jotta saamme ohjaamon väen jättämään koneen." Lähettäjät siirtyivät navigaattorin äärelle ja Brown ajatteli kranaatin räjähdystä koneen pohjan alla. Suuri sirpale repi navigaattorin reiden auki, ja hän alkoi kiemurrella ulvoen suurissa tuskissa. Sitä kesti noin minuutin, jonka aikana hän ryömi ohjaamoon. Ohjaaja ja perämies katsoivat kauhuissaan, kun navigaattori menehtyi, mutta Brown saatteli hänet hallitusti matkalleen kohti valoa.

Nyt lähettäjät menivät ohjaamoon tarkistamaan tilannetta. Ohjaaja kamppaili pitääkseen koneen vaakalennossa, mutta pahasti vaurioituneet korkeusvakaajat tekivät työstä lähes mahdotonta. "Noutakaa pari kranaattia, mutta älkää antako niiden osua polttoainesäiliöihin. Yrittäkää saada siipien kärkiosat tuleen", Brown sanoi Jamesonille.

"Selvä, teen parhaani", sanoi laivueenkomentaja. Hän siirtyi koneen etupuolelle, paikallisti kaksi kranaattia ja antoi niiden räjähtää siipien kärkien lähellä. Vasen siipi syttyi tuleen, mutta oikea siivenkärki ei.

"Antakaa olla, tuo on tarpeeksi hankalaa ohjaajille!" huusi Brown.

Ohjaaja karjui sisäpuhelimeen: "HYPÄTKÄÄ! HYPÄTKÄÄ!". Perämies ja eversti jättivät koneen ohjaamon hätäpoistumisluukun kautta ja sen jälkeen hyppäsi myös ohjaaja. Brown istahti hetkeksi ohjaajan tuoliin.

"Sehän sujui mainiosti. Maakäsittelijät varmistavat, että he laskeutuvat turvallisesti maanpinnalle ja joutuvat sakujen pidättämiksi. Nyt tarvitsee enää räjäyttää tämä vehje niin pieniksi palasiksi että siitä ei ole vaaraa alhaalla oleville. Muuten… näettekö tuon veren luukun kehyksessä? Siinä kohdassa katkaisin everstin käsivarren, ja siihen mennessä kun saksalaiset löytävät hänet, se on amputoitava."

Jameson sanoi: "Tässä todella tarvitaan silmää yksityiskohdille, eikö vain?"

Brown hymyili. "Tepä sen sanoitte, Sir. Tuhotaanpa nyt kone. Sähköttäjä ja pommittaja voivat kuolla räjähdyksessä, joten jospa siirtyisitte pommittajan viereen lähettämään hänet? Minä hoitelen sähköttäjän."

Jameson ajatteli pommittajaa, joka kamppaili päästäkseen hyppäämään koneesta, mutta kaikki poistumisluukut olivat jumissa, epäilemättä Brownin ajatusten lukitsemina. "Lanka palaa!" aisti Jameson Brownin ajattelevan, ja sitten ilmatorjunnan ammus räjähti pommikuilussa. Kone katosi taivaalta ja muuttui punahehkuiseksi kerosiinitulipalloksi, jonka sisällä Jameson näki kaksi ihmishahmoa.

Hän meni toisen hahmon luokse ja sanoi: "Tulkaa mukaani, matkanne jatkuu. Näettekö valon? Menkää valoon." Sekaisena ja järkyttyneenä mies vain katseli itseään, yrittäen ymmärtää kuinka hän näytti edelleen olevan kokonainen vaikka räjähtäneen koneen jäänteet putosivat palavana sateena. "Olette kuollut. Tulkaa kanssani ja menkää valoon. Ette voi tehdä mitään muutakaan, joten siirtykää valoon päin." Pommittaja ei ilmaissut ainuttakaan ajatusta vaan lähti kulkemaan valoon, muuttuen hahmottomaksi massaksi mennessään.

Brown ilmestyi paikalle alhaalta päin. "Seurasin moottoreita alas asti… vaikutti siltä että yksi niitä oli osua taloon, mutta ohjasin sen puutarhan puolelle, sillä talossa ei ollut ketään tälle päivälle merkittyä henkilöä. On aina hyvä pyrkiä varmistamaan ettei satu tarpeettomia vahinkoja."

Jameson sanoi: "Ymmärrän hyvin. Tämä vaikuttaa minusta tärkeältä työltä."

Brown vastasi: "Onhan se, kuolevien kannalta tämä on todella tarpeellista. Eritoten nyt, kun on sota, tarvitaan paljon enemmän lähettäjiä

kuin rauhan aikana, joten jos teistä tuntuu että pärjäisitte jo omillanne tällaisen lyhyen johdatuksen jälkeen, voisitte jatkaa omin päin." Brown oli hetken hiljaa. "Näitte varmaankin ettemme saaneet tapahtumia juuri siihen järjestykseen kuin aluksi ajattelimme, mutta tapahtumat sinällään eivät koskaan ole oleellisia; ainoa millä on merkitystä on se, että kuolema tapahtuu. Minun olisi nyt mentävä Norjaan lähettämään RAF:n kone, joka pudottaa sinne vastarintaliikkeen miehiä – asuin Bergenissä kolme vuotta lapsena. On mukava kun olette mukana, Sir!" Brown viestitti, ja sitten hän katosi.

Jameson antoi hahmonsa liueta pilveksi kelluskellessaan Hannoverin yllä. Hän tunsi olevansa äärimmäisen yksin, ja toisaalta hän ei ollut ollenkaan yksinäinen. Hän mietti hetken vaimonsa ajattelemista, mutta heti niin tehdessään hänelle selvisi että maan pinnalla kuluisi vielä vuosia ennen kuin hänen puolisonsa tarvitsisi lähettämistä. Hän hylkäsi tämän ajatuksen ja keskittyi sen sijaan seuraavaan tehtävään. Hän tuli tietoiseksi toisesta pommikoneaallosta, joiden moottorien murina lähestyi jo lännestä, ja hän ymmärsi että seuraavan kohteen tunnus oli OL-W. Kaiken elämäänsä hän oli ollut toiminnan mies, eikä siirtyminen toiselle puolelle vaikuttanut siihen mitenkään. Hän ei tällä kertaa tarvitsisi kansiota. Kone olisi pian täällä.

© *Heikki Hietala 2012*

Heikki Hietala kirjoittaa historiallista fiktiota englanniksi, usein spekulatiivisessa hengessä. Hänen 2. maailmansodan jälkimaininkeihin sijoittuva romaaninsa "Tulagi Hotel" on saatavana PfoxChase Publishingin kustantamana. Hietalan novelli "Lord Stanton's Horse" voitti Flash500-kilpailun 2010 ja hänellä on kymmenkunta muuta eri kilpailuissa sijoittunutta novellia. PfoxChase julkaisee helmikuussa 18 novellin kokoelman "Filtered Light and Other Stories".

"Lähettäjät on toiseksi vanhin säilynyt novellini, englanninkielinen versio on vuodelta 1996. Se on seurausta polveilevasta ajatusketjusta. En oikein tunne omakseni nihilististä maailmankuvaa, jossa kuolema korjaa kaiken eikä jätä mitään jäljelle, vaan ajattelen mieluummin jotakin jäävän kiertoon. Tästä seuraa se, että kuoleman singulariteetin takana täytyy olla jo jotakin odottamassa, ja jos näin on, Lähettäjien kaltainen tilanne voisi olla mahdollinen. Ja sotahan on melkoinen harvesteri, joten lähettäjille olisi todennäköisesti töitä riittämiin. Olen ajatellut laajentaa tätä kiertokulun kuvaamista tilanteeseen, jossa pohditaan seuraavan elämän alkuasetelmaa, ja myös palata tähän kuoleman hetken kuvaamiseen. Monesta tämä voi olla makaaberia, mutta kaikkihan me joskus kohtaamme sen."

© Kuva: Veikko Somerpuro

Ryöstäjät

Marika Riikonen

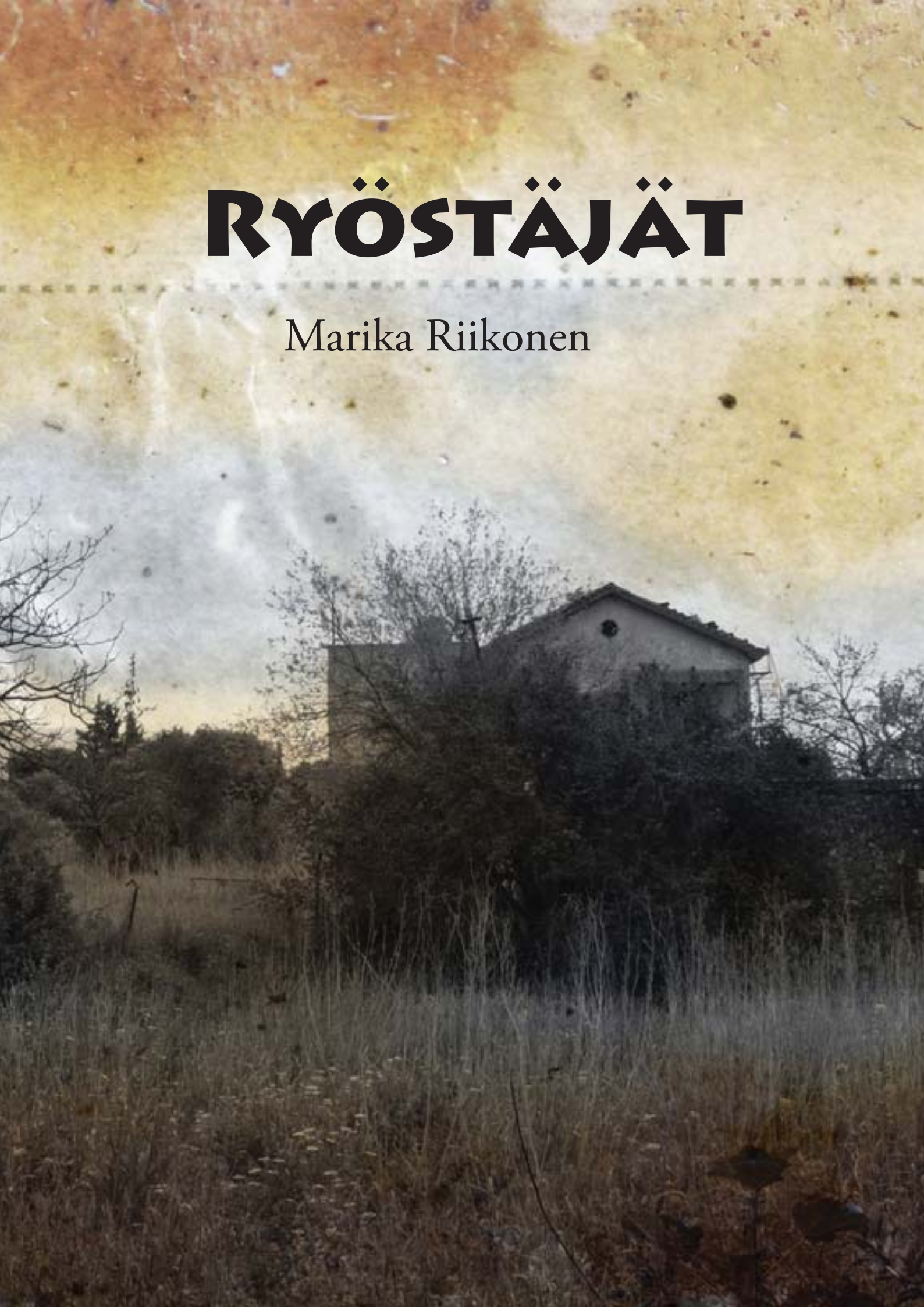

Se kuulosti väkivaltaiselta sateelta, hiekka, roiskuessaan renkaista tienvarren puunrunkoihin ja auton pohjaan. Se oli tyydyttävä ääni. Moottorin tasainen murina, soran ratina, hiljaisuuden humina taustalla. Jännitys. Ei ollut olemassa kovin monta parempaa asiaa.

Ilta ei ollut vielä vajonnut täysin pimeän alle, mutta he ajoivat jo. Rikestä tuntui, että tänä iltana heitä onnistaisi. Tänä iltana he löytäisivät oikean talon.

Rikke ohjasi yhdellä kädellä ja naputti toisella rattia. Hän tuijotti mustuuteen vajoavia pusikoita ja puurivistöjä eikä voinut täysin estää itseään hermostumasta. Tällaiset metsätiet näyttivät yhtä aikaa sekä yhdeltä ja samalta että täysin vieraalta. Nytkin hän kuvitteli tietävänsä, missä ajoi, mutta kaiken aikaa vastaan tuli oudontuntuisia yksityiskohtia, kiviä ja jättikuusia, jotka paistattelivat hetken ajovaloissa ja olivat kohta kadonneet hämärään. Hermostuminen oli hänelle kuitenkin luontainen ja tuttu olotila, joten osittain hän myös nautti siitä. Se loi pohjaa ihanalle, kylmälle kiukulle, jota hän myöhemmin ehkä voisi käyttää hyväkseen.

Täällä jossain talon tienhaara odotti, tällä tiellä, jonkin mutkan takana. Riken vasen jalkakin naputti. Oikea painoi kaasua, vielä oli varaa revittää. Moottori vongahti, ja Riken sisuksissa hytkähti mielihyvä. Tuntui hyvältä ajaa lujaa kapealla tiellä. Auto totteli hänen ohjeitaan kuin hyvä hevonen.

”Ollaanko lähellä?” Sode kysyi. Sillä miehellä ei sitten ollut minkäänlaista suuntavaistoa tai paikkojen tajua.

”Jep”, Rikke hymähti. ”Se risteys on ihan just kohdalla.”

Kai. Luultavasti. Todennäköisesti.

Riken vatsanpohjaa nipisti äkkiä pieni, inhottava vihlaus. Kuin neula tai jokin, veitsenkärki. Entä jos tämä oli taas niitä reissuja? Talo ei löytyisikään, se talo, the talo, täydellinen kohde. Hän oli pannut rakennuksen merkille ajat sitten, ei edes muistanut tarkalleen milloin. Paikka oli syöpynyt hänen mieleensä kuin jokin autokaupan herkku, joka oli pakko saada. Pakko. Mikään muu talo ei käynyt. Hän ei kerta kaikkiaan lähtisi tältä tieltä tyhjin toimin. Hän pitäisi kunnolla hauskaa. Hän melkein jo tunsi värinänä luissaan, miten puu antoi periksi. Kiiltävä pöydänjalka taittui, söpö jakkara mureni, peilinraami raksahti.

Hän muisti talon häämöttäneen tielle puiden keskeltä. Silloinkin oli ollut synkkenevä iltapuoli. Ei siis voinut kiikastaa siitäkään, että olisi väärä aika, liian valoisaa tai liian pimeää. Rikke tiesi, miten erilainen valo muutti paikat tunnistamattomiksi.

Varjot peittivät tien pinnan. Metsässä vallitsi ihana mustuus, öinen synkkyys, vaikka puiden latvat loistivat yhä soihtuina laskevan auringon kajossa. Rikke vilkaisi ylöspäin ja irvisti. Väri oli merkillinen. Auringon viime säteiden kanssa löi ristiin täysikuun valkoinen valo, ja koivunlehtien keltainen väri vinoutui inhottavaksi. Se oli kuollut, aavemainen sävy.

Ja taivas. Se oli edelleen sininen. Kuin jonain menneenä kesänä, mutta tummempi, liian avara.

”Oispa pilviä”, Rikke mutisi.

”Hä?”

”Ei mitään. Oispa pilviä. Olis vähän pimeempää. Häiritsee toi kuu. Liikaa valoa.”

”Et kai sä nyt kuuta pelkää?”

”Piru! Liikaa näkyvyyttä.”

”Kuka näkis? Ei täällä metsässä kukaan liiku. Ja se talohan on tosi puskassa. Eihän sitä ei edes löydä.”

”Kyllä se löytyy.”

”Onko se edes täällä, tällä tiellä?”

”On tietysti!”

Rikke painoi kaasua ja siristeli pimeyteen. Auton valot leikkasivat esiin viistoja tienkappaleita, kuoppaista pintaa ja jyrkkiä mutkia, kuusikkoa, kuusikkoa ja talveen kaljuuntuvia koivuja. Sitten

© Dimitris Kolyris | Dreamstime.com

vilahti metsittynyt tienalku, josta ei kannattanut riemastua – vauhdissakin näki, ettei sen toisessa päässä odottanut kuin korkeintaan tukkipino. Rikkeä alkoi ärsyttää. Ehkä hän sittenkin oli jo ajanut risteyksen ohi? Kuinka pitkään tämä tie saattoi jatkua, ennen kuin he oikeasti tulisivat jonnekin, kyläkeskukseen tai valtatien liittymään?

Sitten: väläys. Puiden välistä. Ihan nopea, oikeassa silmänurkassa, syvältä metsästä. Refleksit toimivat tajuntaa nopeammin: ennen kuin Rikke edes ymmärsi mitä oli nähnyt, hän polkaisi jarrut pohjaan. Sode kirosi yllättyneenä. Hän oli keskittynyt kaivamaan kynsiensä alusia ja tökkäsi nyt itseään kipeästi sormenpäähän.

”Piru!”

”Naama kiinni, se talo on tossa!”

Rikke peruutti niin, että hiekka pöllysi auton ympärillä. Samalla hän vilkuili vuorotellen taustapeiliin ja metsään, missä väläys oli näkynyt. Valoa ei nyt erottunut, mutta puiden välissä avautui kuin avautuikin väylä. Siinä se oli.

”No ni!” Rikke kähähti. Se oli kuin kuiskattu huuto. Sekin muovautui automaattisesti – ettei kukaan kuulisi melskausta. Vaikkei sellaisella ollut täällä väliä. Hän hymyili.

Rikke sammutti ajovalot ja mateli pelkät parkit päällä pihatielle. Se oli ollut pienestä kiinni. Jos valonsäde ei olisi osunut hänen silmiinsä, he olisivat suhanneet ohi. Hyvä viuhka heille. Ehkä ei niin hyvä niille, jotka talossa asuivat. Tai sille, Rikke toivoi. Ehkä talossa asuisi yksinäinen ihminen tai korkeintaan seniili pariskunta.

He matelivat heinikkoisella pihatiellä. Rikke nautti odotuksesta, vaanimisesta. Kuin olisi ollut joulu ja he olisivat kurkkimassa paketteja etukäteen. Ruoho kahisi kuin auto olisi ollut hiipivä peto ja he sen vatsassa kuin inhottava yllätys. Siitä tuli mieleen jokin epämääräinen tarina, mutta Rikke ei muistanut, mikä. Hän karkotti ajatuksen. Hän ei pitänyt tarinoista. Ne hermostuttivat häntä. Hiipivä peto oli parempi ajatus, sillä se oli selkeää ja todellista.

Pihatie teki pienen mutkan, ja talo piirtyi esiin. Valo näkyi nyt: ulko-oven yläpuolella kiikkui himmeäpintainen, kellertävä lyhty. Rakennus oli iso, kaksikerroksinen, päällystetty laudalla. Vanha. Kukaan ei enää vaivautunut kaivertelemaan tuollaisia koristelistoja. Hyvä valinta, hyvä saalis. Rikke tunsi mielihyvän sähkön särisevän lihaksissaan. Hän malttoi silti hiivittää auton melkein talon kylkeen asti. Sitten hän kaartoi niin, että auton nokka osoitti vinottain takaisin tielle vähän matkan päässä talosta. Jälkeenpäin heidän tarvitsisi vain loikata kyytiin ja kaasuttaa tiehensä. Rikke sammutti moottorin, ja auto naksui ja puuskutti pimeydessä. Pellin alta kohosi henkäys höyryä, joka loisti ulkovalon kajastuksessa kuin suden hengitys. Valossa erottui myös, miten kuprulla auton maali oli, ja miten sen kaikki osat eivät aivan istuneet toisiinsa. Se oli koottu useista eri palasista kuin tilkkutäkki. Rikke itsekään ei olisi enää osannut sanoa, mitä merkkiä se enimmäkseen oli.

Rikke avasi oven hiljaa ja ujuttautui ulos. Hän seisoi hetken auton kupeella ja nautti täyttyvän odotuksen ihanuudesta. Hän taputti automaattisesti taskuaan ja varmisti, että veitsi oli siellä missä pitikin. Se oli. Hänen teki mieli kysyä, oliko Sodella omansa, mutta antoi olla, pärjätköön miten mieli. Sitten hän jännitti kättään ja läimäytti sen sitten vasten ovea niin, että ovi paukahti kunnolla. Nyt se alkoi. Hän ei hiipisi eikä hissuttelisi. Auton toisella puolella Sode änkeytyi raskaasti ulos omasta ovestaan. Hänkin kolautti ovensa kiinni ja hörähti. Rikelle tuli mieleen piirrettyjen Hessu Hopo, eikä se sopinut tunnelmaan. Rikke mulkaisi Sodea käärmekatseellaan. Soden nauru sammui, ja hän seisoi hetken neuvottomaksi jähmettyneenä ja kohautti sitten hartioitaan. Rikke pyöräytti silmiään. Sitten hän nyökkäsi heidät liikkeelle.

He tarpoivat läpi leikkaamattoman ruohon, johon illan viileys oli nostattanut kastetta. Heidän farkkujensa lahkeet vettyivät, mutta he

tuskin huomasivat. Pimeys riisui talolta värin, mutta vihdoin se kohosi heidän edessään, heidän ulottuvillaan. Seinälaudat näyttivät tummanharmailta. Ehkä rakennus todella olikin harmaa. Kummallinen värivalinta. Mutta kuka kenenkään aivoituksia tajusi?

He ohittivat paksun, vanhan koivun, jonka kuivat lehdet rapsahtelivat tuulessa. Jostain selittämättömästä syystä koivu kammotti Rikkeä – mutta hän huomautti itselleen, ettei häntä missään nimessä pelottanut. Hän ei ollut se, jonka tarvitsi pelätä. Koivun lehdet näyttivät yhtä harmailta kuin talo. Aurinko oli kaartanut taivaanrannan taa, eikä kuun kelmeä loiste yltänyt koivuun. Rungossa repsotti outo patti. Se toi mieleen huonosti parantuneen haavan, jota peitti ruma rupi. Rikke käänsi katseensa pois.

Talo sentään näytti hyvältä ja normaalilta. Rakennuksesta huokui hiljaisuus, eikä sen sisältä näkynyt valoa. Pihaa vartioi vain ulko-oven yläpuolella killuva lyhty. Silti Rikke uskoi, että talossa oli joku. Hänellä oli vahva tunne, että pimeys oli vain hämäystä. Mutta hän löytäisi talonväen. Hän kihisi energiaa, jolle ei riittänyt pelkkä talo tavaroineen. Hän halusi kohdata jonkun, vaikkei tiennyt itsekään, miksi se oli niin tärkeää. Ehkä hän vain oli odottanut tähän taloon pääsyä niin kauan, että halusi jonkun maksavan viivytyksestä. Sitä paitsi helkkariako pykäsivät mökkejään jonnekin pirun korpeen. Sellaiset ihmiset suorastaan kutsuivat vierailulle Rikkeä ja Sodea. Riken rystysissä tuntui pieni, toiveikas kutina. Adrenaliini pulppusi hänen suonissaan kuin bensiini, ja hän tunsi paisuvansa energiasta. Hän tajusi olevansa vihainen. Hyvin vihainen. Se tuntui mahtavalta.

Rikke ja Sode tömistelivät ulkoportaat ylös. Rikke valmistautui räiskäyttämään ikkunan rikki, mutta kun he pääsivät tasanteelle, he erottivat pienen raon oven ja kamanan välissä. Ovi oli jumalauta auki! Rikke nauroi ääneen, ja Sodekin röhähti, nyt varovaisemmin kuin aikaisemmin. Asukkaat olivat selvästi ihan pihalla. Hyväuskoisuus tuottaisi palkinnoksi ikimuistoisen illan, ja ties vaikka kokonaisen ikimuistoisen yön.

Ulko-ovi liikkui saranoiden älähtämättä, mutta eteisen ovi natisi ja metelöi kuin sieluttomien kuoro. Rikke ja Sode jähmettyivät vaistomaisesti aloilleen. Mitään ei tapahtunut. Ei askelia, ei kahahduksia, ei äkkinäistä kolketta. Talossa kellui hiljaisuus kuin joku tai jokin olisi pidättänyt henkeään, ehkä talo itse. Mutta kukaan tai mikään ei puhaltanut pidättelemäänsä ilmaa ulos. Hiljaisuus oli rikkoutumaton, ja he uskalsivat kävellä peremmälle.

He olivat talossa.

Rikke koetti heruttaa tuntemuksesta irti kaiken, mutta loppujen lopuksi vankoilla lattialaudoilla seisominen ei tuntunut kovin erilaiselta kuin muissakaan taloissa tätä ennen. Häntä häiritsi sitkas, tiheä hiljaisuus. Yleensä tunnelma vapautui heti, kun he olivat sisällä ja talo oli hallussa. Tämä oli kummallista. Vaikka luultavasti kaikki johtui vain siitä, että hän oli odottanut tätä hetkeä niin kauan. Hänen järkensä ei toiminut normaalilla tavalla.

Eteisestä avautui huoneita melkein joka suuntaan, ja yhdet portaat ylöspäin. Tilaa valaisi vain ulkoa siilautuva kuutamo. Se loihti harmaaseen outoja, hopeisia sävyjä. Kuun valo – yön valo – voimisti Rikkeä. Hän heitti mielestään kummallisuudet ja katkaisi hyssyttelyn sivaltamalla eteispöydällä seisovan lampun lattialle. Liike tuntui irtoavan vähän raskaasti, mutta tulos oli toivottu: lamppu räsähti kappaleiksi erittäin tyydyttävästi. Ilmeisesti sen kupu oli kokonaan lasia. Hämäryydessäkin näki, että lasi oli punaista. Ohut valo taittui sirpaleista kuin niissä kytisi tuli. Aavistuksenomainen tuttuudentunne lävisti Riken nopeasti. Samalta tuntui aina, kun jokin kapine muistutti jotakin aiemmin nähtyä. Tietynlaiset kamat tuntuivat löytävän tiensä kaikkiin taloihin. Rikke tallasi isoimman sirpaleen murskaksi niin, että sen hiljainen tuli sammui. Sode huomasi, että

oltiin tutulla ja iloisella maaperällä, ja potkaisi nurin seinän vierellä arvokkaana nököttävän tuolin, joka kaatui kuin hidastetussa filmissä. Se oli kuin tehty jalat ristissä istumista varten, sievistelyyn ja hienosteluun. Sai mitä ansaitsi.

He saapastelivat peremmälle taloon, ensin peräjälkeen, mutta erkanivat kohta kumpikin suuntaansa ja merkkasivat reviirin. He rikkoivat esineitä sieltä täältä mielitekojensa mukaan, mutta panivat samalla merkille, mitkä hämärän keskellä uivista herkuista nappaisivat mukaansa. Jokunen huonekalu näytti myyntikelpoiselta, samoin harvat laitteet, joita talossa oli. Osa esineistä näytti valottomuudesta huolimatta suorastaan hohtavan värejä ja houkutusta. Mutta välillä Rikke joutui hieromaan silmiään, sillä hänen katseensa ei tuntunut tarkentuvan kaikkiin yksityiskohtiin. Silloin tällöin hänen näkökentässään väreili omituinen kipinöivä sumu, vaikka hän kuinka yritti räpytellä silmiään puhtaiksi. Silloin hänen oli käännettävä päänsä pois, ettei silmiä alkaisi särkeä. Tykyttävä kipu oli jo matkalla, jossain syvällä hänen päänsä sisällä.

Kun Rikke ja Sode kohtasivat olohuoneessa, oli seuraavan vaiheen vuoro. Ensin pitäisi kantaa valitut tavarat autoon, sitten palata riehumaan. Ennen lähtöä voisi ja saisi riemumielin särkeä kaiken turhanaikaisen. Kun Rikke ajatteli vapautunutta rikkomista, hänen pulssinsa kiihtyi. Silti kaikki tuntui vähän laimealta. Epäreilulta. Hän oli odottanut enemmän. Kohtaaminen talonväen kanssa olisi kruunannut kaiken. Hän ei ymmärtänyt, mistä tuuli puhalsi – yleensä oli vain hyvä, jos talon sai putsata rauhassa. Nyt hän kaipasi pientä väkivaltaa niin kipeästi, että ihoa melkein kihelmöi.

Hiljaisuus oli pettymys.

”Aletaan sitten kantaa”, hän puuskahti Sodelle ja ärtyi lisää, kun näki Soden äkkiä pälyilevän ympärilleen hieman vauhkon näköisenä.

”Mitä helvettiä nyt? Täällä ei vois olla hiljaisempaa. Ala nostella kamaa autoon.”

”Joo joo. Tuli vain tunne niin kuin joku tuijottais.”

”Sontaa. Sä olet lukenut liikaa Aku Ankkaa.”

”No piru”, Sode sanoi vaimeasti, mutta sai sentään itseensä liikettä. Hän kääntyi kohti pientä patsasta, joka seisoi sievästi keskellä pikkuruista pöytää. Rikke puolestaan tarttui jalkalamppuun, josta hän ei edes ollut varma, miksi halusi sen mukaan. Hämärässäkin näki, että se oli vanha. Mutta ei antiikkisella tavalla vanha, vaan romutavalla. Rikke päätti kuitenkin luottaa vaistoonsa. Lamppu tuntui raskaammalta kuin näytti, mutta hän nosti sen ilmaan ja liikahti lähteäkseen.

Sillä hetkellä valot syttyivät.

Rikke ja Sode räpyttelivät pimeään tottuneita silmiään voimakkaiden lamppujen paisteessa. Miten valot olivatkin noin kirkkaat, polttavat melkein? Äkkinäisessä, terävässä valkeudessa Soden kasvot paistoivat kelmeänä kiekkona, jossa silmät olivat kaksi tummareunaista, pyöreää, tyhjää reikää. Sode näytti vieraalta ja pelottavalta. Sitten Riken silmät alkoivat tottua valoon, ja hän sai taas itsensä kuriin. Sode palasi itsekseen, pelkäksi Sodeksi. Loppukin outous karisi, kun Sode järjesti itsensä uhmakkaaseen asentoon. Rikke itse koetti omaksua käärmekatseensa ja näyttää siltä, että tilanteen saama käänne ei hetkauttanut häntä.

Täällä oli joku. Missä hän oli?

Rikke vilkuili ympärilleen, ja hänen sydämensä löi vain hieman tavallista nopeammin. Joku heitä katseli, se oli vissi. Miksi tämä oli paljastanut itsensä sytyttämällä valot? Rikke päätti, että se kertoi sytyttäjän typeryydestä.

Riken katse pyyhkäisi portaita. Siellä, rappusten yläpäässä, hän näki jalat. Riken sydän jätti yhden lyönnin väliin. Hän nielaisi, terästi katsettaan ja näki naisen, joka seisoi portaissa ja katseli heitä. Rikke ei osannut tulkita naisen ilmettä. Hän ei

nähnyt uhmaa eikä pelkoakaan. Hän ei oikeastaan nähnyt minkään tuntemansa tunnetilan heijastusta. Naisen ikää oli vaikea määritellä – hän oli luultavasti ylittänyt keski-iän, mutta olisi toisaalta voinut olla paljon vanhempi tai jopa nuorempikin. Naisen iättömyydestä pulpahti mieleen opettaja. Aina samanikäinen, aina samannäköinen, ollut paikalla aina ja tulisi aina olemaankin. Vuodet eivät liikauttaneet opettajan hiuskarvaakaan. Rikke torjui vaistomaisen impulssinsa painaa päänsä ja perääntyä. Hän vastusti sitä nostamalla leukaansa ja tuijottamalla naista mahdollisimman röyhkeästi kasvoihin. Naisen suupieli liikahti. Se oli ilme. Liikahdus miellytti Rikkeä, ja hän hymyili naiselle.

Hänen yllätyksekseen nainen hymyili hieman vinosti takaisin.

Se oli kuin läimäys. Aivan kuin nainen olisi niin tottunut rosvoihin, että hänellä oli varaa hymyillä Rikelle ja Sodelle. Ja aivan kuin hymy ei olisi riittänyt, nainen huokasi. Kevyesti, mutta Rikke tulkitsi sen kuvastavan hienoista kyllästymistä ja loukkaantui sydänjuuriaan myöten. Jumalauta. Nainen ei pelännyt. Riken ja Soden läsnäolo näytti itse asiassa järkyttävän naista niin vähän, ettei tämä ollut ottanut edes kättä pidempää mukaansa. Vasen käsi roikkui kyljellä, ja oikealla nainen piteli kevyesti kiinni porraskaiteesta. Hänelle pitäisi osoittaa, ettei olisi kannattanut tulla esiin.

”Älä liiku, ämmä!” Rikke huusi eikä välittänyt, vaikka ääni särähti kimeämpänä kuin oli tarkoitus. Hänellä oli ohjat käsissään, ja jos nainen uskaltaisi vielä ryppyillä, tämä saisi tietää, mitä siitä seurasi.

Nainen ei liikahtanut eikä äännähtänyt, mutta rauhallisuus oli oikeastaan vielä pahempaa. Muija ei tainnut ihan tajuta, mitä hänen kodissaan tapahtui. Kohta tajuaisi. Ärtymys ja riemu hulvahtivat Riken yli yhtä aikaa. Illasta tulisi sittenkin täydellinen, kun hän saisi opettaa naiselle, miten häneen ja Sodeen oli terveellistä suhtautua. Rikke veti veitsen taskustaan ja heilautti terän esiin niin, että se viuhahti tyydyttävästi. Sitten hän käveli portaiden alapäähän ja osoitti veitsellä naista.

”Me määrätään täällä. Ei kannata yrittää mitään tai sun käy todella huonosti.” Rikke kuuli Soden korahtavan ihastuksesta, ja riemuntunne alkoi päästä voitolle. Sanavalinnat kuulostivat hänen korvissaan hieman käytetyiltä, mutta mitä siitä – ne sopivat tilanteeseen hienosti. Tärkeintä oli sanoman ydin.

”Ala sä Sode kantaa kamoja autoon. Mä pidän silmällä tota ämmää”, Rikke määräsi ja heristi uudelleen veistä naisen suuntaan. ”Äläkä jumalauta liiku tai me sidotaan sut.”

”En minä liikkunut”, nainen sanoi. Hänen äänensäkin oli epätodellisen rauhallinen, ja Riken tunne-elämä teki kuperkeikan. Häntä raivostutti niin sanomattomasti, ettei hän löytänyt mitään nokkelaa tokaistavaa. Naisen huitaiseminen tässä vaiheessa ei tuntunut hyvältä tuumalta. Rikke halusi nähdä naisen pelkäävän, reagoivan, hätkähtävän, joten samalla kun piti naista silmällä hän harppasi läheisen matalan hyllyn luo ja tönäisi sille asetettua suurta lasimaljakkoa. Painava astia huojahti, mutta ei kaatunut. Rikke tunsi värin hulmahtavan poskilleen ja julmistui sekä typerälle maljakolle että naiselle, joka oli nähnyt häpäisyn. Hän keräsi voimansa ja sinkautti nyrkkinsä kohti maljakkoa. Nyt se kellahti nurin, vieri hyllyn reunan yli ja muksahti lattialle. Mutta ei särkynyt. Rystysiin koski.

Sode häälyi Riken näkökentän laitamilla epätietoisen näköisenä kädet pienen patsaan ympärillä. Naisen ilmestyminen tuntui vieneen Sodelta kaiken aloitekyvyn.

”Vie niitä kamoja autoon!” Rikke karjaisi, ja Sode hätkähti taas liikkeelle. Mutta kun nainen äkkiä puhui, Sode pysähtyi taas, ja hänen päänsä kääntyi ääntä kohti kuin napista painamalla.

”Seis, pojat. Pysähtykää. Jutellaan, kerrankin”, nainen pyysi väsyneesti.

Kerrankin? Rikke kohotti kulmiaan ja pudisti hieman päätään. Ei häntä noin halvalla kikalla sumutettu.

”Jatketaan”, hän sanoi Sodelle. ”Ja jos sä sanot

vielä sanankin, mä käytän tätä veistä sulkemaan sun suusi", hän sähähti naiselle.

"Olen odotellut teitä", nainen sanoi. "Ajattelin jo, ettette tulisikaan."

Jo nyt oli jumalauta. Nainenhan suorastaan kerjäsi kuonoonsa jatkamalla höpinäänsä. Rikelle tuli kuitenkin inha vilu. Nainen oli selvästi hullu. Hullut olivat arvaamattomia. He käyttäytyivät oudosti ja saattoivat heittäytyä vaarallisiksi.

"Hä?" Sode kysyi, ja ääni tuntui kuuluvan vuosien ja kymmenien kaivonrenkaiden takaa, maan alta.

"Luulin jo, ettette tulisikaan", nainen toisti ja huokaisi jälleen.

Rikestä tuntui, että kaikki oli menossa karmealla tavalla pieleen. Illan huippukohta oli luisumassa joksikin, jota hän ei käsittänyt. Mitä tämä soopa oli? Kuka tuo nainen oikein oli tai luuli olevansa? Nainen katseli heitä kuin he olisivat olleet jotain – otuksia, jotka istuivat persuksillaan eläintarhan kaltereiden takana, vaarattomina. Rikke rypisti otsaansa ja koetti keksiä kiinnekohdan, joka liikauttaisi tapahtumat takaisin oikeille raiteille. Hänen vasen jalkansa alkoi automaattisesti naputtaa lattiaa kuin rumpukone. Hän tunsi Soden tuijotuksen kääntyvän neuvottomana häntä kohti. Riken silmien takana alkoi levitä särky, joka tähän asti oli vain kummitellut etäällä. Kun hän vilkaisi nopeasti sivuilleen, talon väreilevät kohdat erottuivat aikaisempaa selvempinä, irtautuivat muusta ympäristöstä kuin ilmassa pörisevät hyönteisparvet.

Saadakseen tilanteesta taas otteen Rikke tarttui ainoaan temppuun, jonka keksi: hän hyökkäsi portaita ylös, livautti matkalla veitsen taskuun ja ojensi kätensä tarttuakseen naiseen. Ehkä lyödäkseen, kenties raahatakseen tämän alas. Hetkellä, jona hänen käsiensä olisi pitänyt koskettaa naista, ne upposivat naisen läpi kuin tämä olisi ollut vesihöyryä.

Kuin olisi osunut radioaaltoon, Rikke kuuli äkkiä kaukaisen karjahduksen, miehen äänen. Hän kuuli etäistä, kiivasta, kaikuisaa huutoa ja puhetta, matalia ääniä ja yhden korkeamman, kuin jossain olisi huutanut lapsi. Samalla hän myös näki lapsen: portailla seisovan naisen kasvot sumenivat ja Rikke näki tilalla pienen tytön säikähtäneen naaman. Sitten vieraat kasvot katosivat ja äänet sammuivat. Rikke tajusi kavahtaneensa taaksepäin ja heiluvansa nyt epävakaasti rappusen reunalla. Hän kuuli huohottavan äänen ja tajusi, että se oli hänen omansa. Hän itse huohotti. Hän hengitti puuskuttaen kuin olisi juuri pelastunut törmäykseltä junan kanssa. Ja niin hän oikeastaan olikin.

"Saatana! Voi saatana!"

Rikke kuuli Soden hönkivän äimistyneenä kirouksia jossain portaiden alapäässä. Ilmeisesti tämäkin oli nähnyt, mitä tapahtui. Ehkä myös kuullut äänet.

"Pojat, ette te voi satuttaa minua. Eikö juteltaisi vähän? Tällaisen pitää loppua. Tämän todella pitää nyt loppua", nainen sanoi Riken yläpuolella.

"Hä?" Sode mölähti. Tämän jakeluun ei ilmeisesti ollut vielä ennättänyt se, minkä Rikke nyt ymmärsi: nainen ei ollut normaali. Tämä oli jokin – olento. Noita tai muu kummajainen, aave, jokin kamala, jonka ansaan he olivat syöksyneet kuin lapset. Ja kun hän nyt katsoi tarkkaan, eikö nainen näyttänytkin joltain muulta kuin ihmiseltä? Eivätkö hänen hiuksensa olleet jotenkin liian suorat ja sileät, kasvonsa epätodellisen teräväpiirteiset? Eikö silmistä porautunutkin toisen maailman pistävä katse? Rikke uskoi nyt, että nainen todella oli osannut odottaa heitä. Kenties tämä oli suorastaan kutsunut heitä, houkutellut verkkoonsa kuin kärpäsiä.

Hän sai äänensä takaisin.

"Mitä helvettiä sä puhut? Mikä helvetti sä oikein olet?"

"Minä olen tämän talon asukas."

"No niin kai. Ja ollut viimeiset sata vuotta tietysti. Tää on joku helvetin kummitustalo."

”Olet oikeassa. Tämä on kummitustalo. Tämä on ollut kummitustalo siitä asti, kun tänne eräänä pimeänä syysiltana murtauduttiin, ja ihmisiä kuoli.”

Keskustelu humisi Riken korvissa. Lauseet viuhuivat hänen ohitseen kuin tuulenpuuskat, jotka kantoivat mukanaan katkonaista puhetta. Hänen joutui pinnistämään käsityskykynsä äärimmilleen, jotta kykeni seuraamaan naisen puhetta. Kaikki mitä sanottiin sisälsi outoa monimutkaisuutta.

Rikke oli menettänyt illan hyvät asiat. Murtautuminen, rosvoaminen, riehuminen, pako. Kaikki selkeät hyvän illan osatekijät oli viety. Tosin nyt kun asiaa ajatteli, yksi oli jäljellä. Pako. He lähtisivät tästä kauheasta talosta ennen kuin heille tapahtuisi jotain pahaa. Rikke otti askeleen taaksepäin. Hän seisoi yhtä rappua alempana. Sitten toinen askel ja toinen rappu. Se onnistui. Hyvin meni. Hänestä tuntui, että koko talo saattoi milloin tahansa tehdä jotain inhaa, romahduttaa lattialankkunsa tai usuttaa omituisen, kieppuvan sumun hänen kimppuunsa. Sode seisoi edelleen entisillä sijoillaan suu hieman raollaan ja katse kohdistettuna hulluun naiseen. Riken teki mieli antaa Soden tönöttää siinä vaikka maailman tappiin ja kadota itse, hiipiä ulos, juosta autolle ja kaasuttaa niin, että ruohotuppaat vain lentelisivät ja napsahtelisivat vasten puita ja talon seinää.

Rikke pääsi tasaiselle lattialle.

”Mennään”, hän suhahti Sodelle, joka kääntyi häntä kohti hitaasti kuin unissakulkija. Rikke huomasi silmäkulmastaan, että myös kummitusnaisen katse oli kääntynyt häneen. Tai ehkä se oli koko ajan ollutkin häneen kiinnittyneenä, ja nyt nainen seurasi, miten hän naurettavasti koetti hivuttautua tiehensä. Luultavasti koko talo oli ansoitettu. Äkkiä paniikki humahti Riken lävitse. Tarve juosta iski kuin nyrkki. Ennen kuin hän ehti tajuta, hän oli liikkeellä. Hänen jalkansa sutivat tarpeesta edetä nopeammin kuin oli fyysisesti mahdollista. Kauhu vei häntä, hullu tarve päästä pois, pois, pois, nopeasti pois täältä, ulos, minne tahansa, turvaan.

Rikke kuuli naisen äänen, tämä huusi, mutta Rikke ei erottanut sanoja. Hän oli nyt lapsi metsässä kummitusjuttujen kertomisen jälkeen, kuuli ääniä, joita tarinat olivat mananneet puiden latvoihin kiikkumaan ja kurkkimaan runkojen takaa, vilistämään sammalikossa. Korvissa kohisi, ja keuhkoissa rohisi holtiton hengitys, kun hän kompuroi eteisen lautalattian yli. Se oli äkkiä liukas kuin jää.

Ja sitten hän kompastui johonkin, joka lähti liukuun hänen jalkojensa alla ja vei hänen tasapainonsa mukanaan. Hän olisi ehkä vielä onnistunut räpiköimään jaloilleen, jollei Sode olisi rymistänyt häntä päin kuin sonnivasikka. Kun he kaatuivat yhtenä mylläkkänä karmean talon eteisen lattialle, Riken mielessä vilahti syvä hämmästys. Kaikki meni aivan väärin. Tämä oli mahdotonta. Ja sitten ajatuksen pyyhki pois pelko siitä, että nainen laskeutuisi kohta portaat pehmein askelin. Ja sitten tappaisi heidät.

He makasivat hankalana kasana ja vain hengittivät. Jossain tikitti kello kovalla äänellä. Rikke kuuli, miten nainen laskeutui portaita kiirettä pitämättä. Naisen lähestyminen tuntui samalta kuin jonkinlainen tiivis muuri olisi vyörynyt kohti. Ilma tuntui tihentyvän, ja sen lämpötila muuttui. Rikke puristi silmänsä kiinni ja odotti jotain tapahtuvaksi. Hän odotti, että häneen sattuisi.

Askeleet pysähtyivät heidän lähelleen.

Rikke odotti, pää suojaan taivutettuna, mutta mikään ei viuhahtanut ilman halki. Mikään ei osunut heihin. Nainen ei koskettanut heitä. Rikke värähti silti.

Vain naisen ääni leikkasi ilmaa.

”Pojat. Älkää nousko. Puhutaan. Meidän on pakko selvittää, miten tämä saadaan loppumaan. Teidän on autettava minua.”

”Mikä saadaan loppumaan?” Rikke kuiskasi. Hänen äänensä oli jumissa jossain Soden kyynärpään ja hänen oman rintakehänsä

puristuksessa.

”Teidän ilmestymisenne tänne, Rikhard.”

”Ei me olla oltu täällä ikinä ennen!”

”Kyllä te olette.”

”Ja mistä sä tiedät mun nimen?”

Äkkiä kuulosti siltä kuin naista olisi naurattanut. Ei ilosta, mutta naurattanut silti niin, että hän joutui kamppailemaan sitä vastaan. Nainen todella oli hullu. Rikke tunsi kylmyyden hiipivän lävitseen, jäisen puron etenevän vääjäämättä sisällään. Heillä ei ollut mitään toivoa.

”Ei me…”

”Rikhard Hautala ja Ville Söderström. Te saavutte kuin ylimääräinen vuodenaika. Joka syksy. Aina kun illat pimenevät ja täysikuu nousee, te ajatte pihaan, marssitte sisään, rikotte samat esineet kerran toisensa jälkeen. Jo pian neljäkymmentä vuotta. Joka syksy te ajatte taas. Joka ikinen kuukausi ennen kuin lumi vihdoin tulee.”

”Mitä pirua sä oikein puhut?”

”Se alkoi vuoden kuluttua siitä, kun te kuolitte.”

”Ei helvetissä…” Rikke aloitti, mutta lause jäi kesken, kun Sode alkoi pyrkiä ylös. Sode rymysi irralleen Rikestä ja kömpi vaivalloisesti jaloilleen. Soden kasvot näyttivät taas kalpeilta, ja Rikke näki, että tämän kädet tärisivät. Sode tuijotti naista kuin aavetta.

”Ei se nyt jumalauta ole totta”, Rikke aloitti, mutta Sode keskeytti terävämmin kuin oli koskaan puuttunut Riken puheeseen.

”On se. Mä muistan nyt. Niin se oli. Me ajettiin ja ajettiin. Tota samaa tietä puiden keskellä. Me etsittiin taloa. Jotain taloa vaan. Me tultiin tänne, ihan sattumalta. Ja sitten kaikki meni päin helvettiä.”

Riken kauhuksi Sode alkoi itkeä. Vielä kauheampaa oli, että jokin oli laukaissut impulssin hänen omassa mielessään, ja hänen tuntemansa maailma, huolettoman hauskanpidon ja autoajeluiden maailma, kääntyi ympäri. Sen alta paljastui toinen, paljon monimutkaisempi todellisuus. Ja silloin hänkin alkoi muistaa.

Tämän:

He ajavat metsätietä. On lauantai-ilta, mieli levoton, kauan sitten. Rikke tuntee samaan aikaan sekä ajallisen etäisyyden että tuttuuden kuin hän sekä makaisi erään syrjäisen talon eteisessä että ajaisi autollaan taas, istuisi ratin takana ja naputtelisi sitä sormillaan. Nyt ja silti aikoja, aikoja sitten.

Molemmat ovat totta.

Puiden välissä pilkahtaa valo, yksinäinen lyhty, ja Rikke ilahtuu. He ovat etsineet jotain hauskanpitokohdetta, ja tuolla on nyt talo. Kello on tuskin kymmentä, ja paikka näyttää lyhtyä lukuun ottamatta pimeältä.

”Mennäänkö kyläilemään?” hän kysyy riemuissaan Sodelta, ja hänen kova äänensä täyttää äkkiä koko auton. Sodekin nauraa, eloisa Sode, Sode jota ei ikimaailmassa saa kutsua Södeksi, ja jossa on jotenkin enemmän ominaisuuksia kuin Rikke on muistanutkaan.

”Mennään. Ja jos tarttuu matkamuisto mukaan, minkäs sillekään mahtaa”, Sode hörähtää, ja Rikke on jo kääntänyt rattia. Pihassa Rikke kieppaa hienon kurvin. Hiekka ryöpsähtää aaltona, kun hän ohjastaa auton yhdellä sujuvalla liikkeellä ympäri niin, että nokka osoittaa tielle päin. Hän sammuttaa moottorin, joka jää naksahtelemaan illan viileydessä. He astuvat ulos autosta. Vastalangennut pimeys on yhtä upeaa kuin joskus lapsena, kun kaveriporukka metsästi toisiaan piiloleikeissä – mutta tämä on vielä parempaa. Jännitys ja riemu saavat veren kuplimaan. Soden silmät välkähtävät ulko-oven päällä riippuvan pikku lyhdyn valossa.

Talo on iso, oikea lukaali, ja siinä on hienot koristelistat, jollaisia heidän kummankaan kotona ei ole. Mutta nyt he ovat koristelistojen yläpuolella, he, saalistajat. Ryöstäjät. Rikkeä naurattaa, mutta

hän tukahduttaa pyrskähdyksen. Käsi pyyhkäisee tukkaa, sitten tapailee nopeasti taskua. Veitsi on siellä, hänen maskottinsa, aina mukana. Turvana.

He nousevat ulkoportaat. Rikke nielaisee painaessaan kahvaa alaspäin. Mutta se liikkuu kiltisti. Ovi on lukitsematon. Asukkaat ovat unohtelevaisia tai luottavat liikaa paikan syrjäisyyteen. Mutta näinhän kaupunkien ulkopuolella tavataan tehdä. Rikke ja Sode ikään kuin kutsutaan peremmälle.

Talo hengittää hiljaisuutta heidän ympärillään, kun he varovasti hiipivät porstuasta eteiseen. Ikkunoista lankeavassa täysikuun valossa erottuu kulkuteitä peremmälle taloon. He seisovat hetken aivan hiljaa, mutta kun mistään ei kuulu ääniä, he rohkaistuvat liikkumaan ja ahmimaan silmillään esineiden siluetteja. Eteisen pöydän lasilamppu hohtaa pimeässäkin syvää punaa kuin avattu aarrelipas. Rikke pitää olohuoneen nojatuolien kodikkaista ääriviivoista ja siitä, että heillä on nyt valta kaiken tämän yli. Hän voi ottaa mitä vain, tehdä mitä vain. Kuka estää? Ei kukaan!

Äkkiä humalankaltainen lämmin kiihko kuohuu hänessä ja liikuttaa hänen kättään, joka osuu pöyhkeään pikku lamppuun. Hän nauraa riehakkaasti, kun jalokivilamppu sälähtää säpäleiksi.

Sode kurkistaa olohuoneen puolelta jalkalamppu otteessaan, pelästynyt katse silmissään, ja Rikkeä naurattaa vielä enemmän. Tätä tilannetta kerrataan vielä vuosia! Meikä hajotti lampun, ja Sode ilmestyy ovelle kusi sukassa kuin pelkäisi poliisia… Sitten Sodekin saa juonesta kiinni, ja hänen kasvoilleen syttyy hymy. Hän tarttuu tuoliin ja sysää sen nurin ja potkaisee niin, että tuoli rasahtaa. Pidäkkeet katoavat, ja äkkiä he pudottelevat, paiskovat, potkivat, hihkuvat ja säntäilevät niin, että heitä alkaa hengästyttää. He nauravat makeasti, nauttivat rikkomisen ihanuudesta.

Ja silloin syttyvät valot.

Rikke ja Sode räpyttelevät silmiään. Heidän ympärillään on sirpaleiden ja pahoinpideltyjen esineiden kaaos. Portaiden yläpäästä heitä tuijottaa vihaisen ja pelästyneen näköinen mies, jonka takana vilahtaa naisen hahmo.

”Mitä täällä tapahtuu?” mies karjahtaa. Rikke ja Sode eivät sano sanaakaan. Soden suu on jähmettynyt avonaiseen asentoon, eikä Rikke ole vielä tarpeeksi toipunut säikähdyksestä voidakseen reagoida. ”Keitä te olette? Mitä te täällä teette?” mies tivaa ja alkaa varovasti laskeutua portaita. Riken käsi sujahtaa taskuun, turvaan kai, mutta sormet tapaavat veitsen. Ajattelematta hän vetää sen ulos ja väläyttää terän esiin.

”Vai vielä veitsiä!” mies hurjistuu. Rikke tajuaa, ettei mies liikukaan varovasti pelosta, vaan ilmeisesti vain väistelee kaikkialle sinkoilleita sirpaleita. Hiki valuu Riken selkää pitkin. Äkkiä on kovin kuuma. Hän tuntee ansan kalahtavan kiinni, ja paniikki ja raivo alkavat velloa hänessä. Hän vilkaisee Sodea, joka seisoo kulmat rypyssä ja suu yhä raollaan vähän matkan päässä. Soden kädet ovat taskussa ja luultavasti hän hypistelee omaa veistään. Mies ei ole vielä ehtinyt heidän ja ulko-oven väliin, joten he voivat yhä päästä karkuun. Jos mies tulee tielle, Rikke lyö häntä. Veitsellä, jos on pakko, hän ajattelee, vaikka ajatuksesta tulee hieman pyörryttävä olo. Aivan kuin väkivaltaiset ajatukset saisivat tasapainon heittämään.

Mies lähestyy, tuimana kuin koulunjohtaja, ja Riken lihakset väreilevät halusta juosta, halusta käydä kimppuun, halusta tehdä jotain. Halusta paeta. Hän syöksähtää eteenpäin. Jalat sutivat, kädet huitovat. Kaikki liikkeet tuntuvat hitailta ja kömpelöiltä, mutta hän etenee silti läpi eteisen ja ulkoeteisen ja tarttuu ulko-oven kahvaan tärisevin käsin. Ovi ei ole sentään mistään oikusta mennyt lukkoon. Rikke heittää sen selälleen ja säntää ulkorapuille. Hän kuulee takaansa sekalaisia juoksuaskelia, karjuntaa, ähkettä, kahinaa ja kiroilua. Paljon ääniä yhtenä mykkyränä kuin sarjakuvien tappelunnujakoissa.

Kun Rikke ehättää autolle, hän tajuaa, etteivät

äänet vyöry enää hänen perässään. Ne ovat pysähtyneet. Hän kääntyy katsomaan ja seuraa tyrmistyneenä, miten Sode ja talon isäntä kamppailevat kömpelösti ulkoportaissa. Jotenkin he onnistuvat laskeutumaan pihaan. Eteisestä kantautuu kimeämpää ääntä: äskeinen nainen tulee näkyviin, ja hänen takanaan erottuu pieni tyttö, jonka naama on vääntynyt itkuun.

Riken sydän hakkaa jumiutuneista ajatuksista ja tekemättömistä päätöksistä. Hän ei osaa valita, karatako paikalta vai mennäkö mukaan mylläkkään. Paetako? Osallistuako? Entä Sode? Entä pakoonpääsy? Jotenkin hän päätyy auton ratin taakse, kädet kopeloivat avainta, se on virtalukossa, hän kääntää sitä. Auto karjahtaa käyntiin, ja Riken katse käy automaattisesti peileissä. Mies ja Sode erottuvat oikealla puolella, jo vähän matkan päässä talosta, ja nyt Sode on saanut itsensä lähes irti. Hän huitoo sokeasti, ja Rikke näkee jonkin välähtävän. Jokin tilanteessa muuttuu. Kiukkuinen mies irrottaa kätensä Sodesta ja ikään kuin vetäytyy kokoon pihakoivua vasten. Sode jää paikoilleen kuin patsas, jonka käsille taiteilija ei ole löytänyt luontevaa asentoa.

Rikke havahtuu ja toimii ainoalla tavalla, johon pystyy. Hän peruuttaa niin kovaa kuin osaa ja kaartaa sitten jyrkästi oikealle kohti miehiä, jotka eivät edelleenkään liiku. Ääniä ei kuulu, vaikka niitä varmaan on. Rikke ymmärtää vain auton moottorin ärinän, se on peto, se pitää heidät turvassa. Ajo on hieman holtitonta, sillä kädet ja jalat tärisevät. Silmissä tanssivat mustat ja valkoiset läikät. Ei hän helkkari voi pyörtyä rattiin. Äkkiä jokin tömähtää – ajoiko hän päin puuta? Hän ei ehdi katsoa, sillä Sode vetää oven auki ja kömpii huohottaen sisään, tyhjät kädet vispaavat, ja sitten ovi paukahtaa kiinni.

Rikke kaasuttaa, kaasuttaa, päässä vilistävät erilaiset tunnetilat, jotka pakenevat otetta, ja se on luultavasti vain hyvä. Kauhu, häpeä, riemu, pelko, paniikki, hämmästys, repaleita niistä kaikista. Hän painaa jalallaan poljinta niin kovaa kuin pystyy, ja valoissa vilistävät puunrungot ja pihatien hiekka ja varjot ja väläykset, joista osa on ehkä hänen aivojensa tuottamaa kohinaa. Onneksi taustapeilistä näkyy enimmäkseen pimeyttä. Sitten ajovalot keikahtavat hassusti vinoon, edessä näkyy jokin iso harmaa, ja äkkiä tuntuu pirstova täräys.

Ja sitten on vain pimeys.

Muuta Rikke ei muistanut. Muuta ei ollut. Hetkinen – olipa sittenkin jotain. Hänen aivonsa tuottivat outoja, repaleisia muistikuvia heistä ajamassa taas, ja hän tunnisti kasvavan kiukun, loputtomalta tuntuvan etsinnän. Jokin oli vääristynyt, taipunut, ja oli syntynyt kehä. Aina sama tie, he kaksi autossa, talossa, aina punaiset sirpaleet, lisääntyvät välkähtelevät sumupyörteet, pako. Aina pako. Hän yritti pinnistellen muistaa, mitä paon jälkeen tapahtui, mutta vastassa oli tyhjyys. Mutta nyt hän muisti naisen. Tai ensin tytön, vuosi vuodelta aikuisemman, jonka katseessa pelko hiljalleen vaihtui joksikin muuksi. Hän tarttui tähän ajatukseen.

”Sä olet se pikkutyttö”, Rikke sanoi, ja nyt hänen äänensä kuulosti taas ääneltä eikä vain kuiskaukselta. ”Sä olet se tyttö.”

”Niin olen. Minä olen se tyttö.”

”Mitä silloin oikein tapahtui?”

”Isä kuoli. Veitsenviilto ei häntä tappanut, mutta hän rusentui koivun ja auton väliin. Te ja auto menitte murskaksi kiveen”, nainen sanoi.

”Ollaanko me…? Rikke ei saanut muovatuksi oikeaa sanaa kielelleen. Hän nousi haparoiden seisomaan ja jäi aloilleen. Ajatukset kieppuivat hänen päässään kuin karusellihevoset, eikä hän saanut niistä otetta. Mutta hän tajusi hämmästyksekseen, että tarve paeta oli äkkiä kadonnut. Hän etsi sitä hetken, ja tuttua raivoa, mutta molemmat olivat poissa. Tunnetilat ja tarpeet tuntuivat käyttäneen itsensä loppuun. Rikke käänteli päätään hämmentyneenä, mutta ne eivät palanneet. Häntä kauhistutti, miten omituisen

kevyeltä hänen päänsä tuntui – kuin tuuletetulta.

”Mitä pirua?” hän kuiskasi.

Nainen katseli heitä varuillaan, mutta ei sanonut mitään. Sode tuijotti naista edelleen kuin ilmestystä – tai kuin aavetta. Häntä ei tuntunut vaivaavan se, että heidän elämänsä oli äkisti otettu heiltä pois. Rikestä hän vaikutti jopa epämääräisen helpottuneelta. Se hämmästytti Rikkeä.

”Mitäs nyt sitten?” Sode kysyi arasti.

”En tiedä. Emme ole ikinä päässeet näin pitkälle”, nainen hymähti. ”Kaikki nämä vuodet te olette aina juosseet lopulta karkuun ja ajaneet pois.”

He seisoivat hetken vaiti, kaikki. Sitten Rikke äkisti keksi tilanteen epäkohdan. Luultavasti nainen sittenkin huijasi heitä.

”Hei! Entäs se sumu? Selitä se!”

”Mikä sumu?”

”Toi.” Rikke käveli olohuoneen puolelle ja osoitti nurkkaa, jossa nytkin kieppui ja kipinöi harmaa massa. Se ei ollut mennyt pois, vaikka kaikki muu oli muuttunut. Nainen katsoi häntä kummastuneena, mutta sitten Rikke näki hänen oivaltavan jotain.

”Tuolla nurkassako? Sielläkö sinä näet sumua? Katso tarkemmin. Katso vain. Se on nykyajan arvotavaraa.”

Rikke yritti tarkentaa katsettaan, mutta värinä tuntui pieniltä sähköpurkauksilta hänen silmiensä verisuonissa, ja hänen päässään alkoi taas jyskyttää etäinen särky. Nainen ei antanut periksi, ja hetken, ihan pienen hetkisen vain, Rikke näki mustan, kiiltävän, hyvin ohuen taulun. Se roikkui seinällä kuin maalaus, mutta sen pinnassa ei ollut kuvaa. Pelkkiä esineiden heijastuksia erottui syvän, imevän tummuuden päällä.

”Tuota ei ollut täällä silloin. Ehkä te siksi ette voi nähdä sitä”, nainen sanoi hiljaa.

Rikke käänsi katseensa pois harmaista kipinöistä. Hän uskoi nyt naisen sanoja. Myöntäminen ei kuitenkaan helpottanut häntä. Viha oli puhaltunut hänestä pois, mutta mitään ei ollut tullut tilalle. Hän ei ymmärtänyt, mitä tämä kaikki tarkoitti ja mitä tästä voisi seurata. Hän myös yhä puolittain odotti, että nainen tekisi jonkin kostotempun, joka vangitsisi hänet ja Soden ikuisiksi ajoiksi ja pitäisi heidät lopullisesti poissa naisen mielestä ja talosta. Ihmeekseen Rikke huomasi, ettei vaihtoehto oikeastaan pelottanut häntä.

Nainen huokasi. Rikke ja Sode katsoivat häneen.

”Jaaha. En tiedä, en todella tiedä, mitä teille nyt pitäisi tehdä. Mutta minun puolestani te voitte mennä. Istukaa autoonne ja ajakaa pois. Toivon, ettette tule takaisin.”

”Vihaatko sä meitä?” Sode kysyi ja yllätti sekä Riken että naisen.

”En. En oikeastaan. Enää. Minä vain toivon, että me kaikki saisimme vihdoin olla rauhassa.”

”Anteeksi”, Sode mutisi.

”Annan teille anteeksi”, nainen vastasi.

Rikke ja Sode lähtivät liikkeelle, ja Rikestä käveleminen tuntui samalta kuin ennenkin. Samalta kuin – elävänä. Hän käveli talosta ulos huumaantuneena kuin olisi tehnyt pitkän matkan ja saapunut portista toiseen maahan. Rikke haisteli yöilmaa, sen kirpeää kosteutta ja kuunvalon kivistä tuoksua. Se tuntui todelta ja tutulta. Elävältä. Rikke tajusi, ettei ollut edelleenkään vihainen eikä huolestunut, vaikka hän autolle astellessaan tiedosti, ettei hänellä ollut aavistustakaan, mihin he menisivät. Heidän tuntemaansa maailmaa ei enää ollut, ja sitä oli mahdotonta käsittää.

Mitä sitten olisi?

Niin, mitä olisi?

Äkkiä Rikkeä alkoi kutkuttaa uudenlainen uteliaisuus. Tässä he yhä olivat, heillä oli auto alla – ja eikö tilanne tarjonnut kiinnostavia vaihtoehtoja? Eikö niitä voisi ainakin hieman tutkiskella? Hän avasi ajajan oven lähes riehakkaasti. Juuri kun hän istui kuskinpenkille, tapaili avainta ja käänsi päätään sanoakseen Sodelle jotain tästä kaikesta, hän tajusi jotain tapahtuvan. Soden häntä kohti käännetyt kasvot erottuivat yhä heikommin, ja hän

itse tunsi oudon, mutta ei silti epämiellyttävän imun, joka nyki hänen ihoaan ja mieltään. Hän vilkaisi käsiään ja näki niiden hitaasti haipuvan näkyvistä kuin savurenkaiden, jotka katoavat yöilmaan. Auto heidän ympärillään haihtui kerros kerrokselta, kunnes heidän ympärillään oli enää juuri ja juuri erottuva usvamainen kuori. Sodesta oli jäljellä samanlainen häive, ja nyt Rikke näki hänen varovasti hymyilevän.

Rikke nosti kättään. Se nousi. Hän tunnusteli olemistaan, ja tunsi olevansa edelleen hän itse. Vain hassusti kevyempi. Kuin jotenkin – uusi.

Rikke katsoi Sodea, ja heitä molempia ravisteli onnellinen riehakkuus. Sode alkoi nauraa. Rikessä itsessäänkin alkoi kuplia riemu, jollaista hän ei ollut koskaan kokenut.

Rikke katsoi taas juuri ja juuri erottuvia käsiään, käänsi henkäyksenohutta virta-avainta ja käynnisti moottorin. Hän kuuli tasaista, kevyttä puhallusääntä muistuttavan hurinan ja näki himmeiden valojen syttyvän siellä, missä auton nokka oli tavannut olla. Hänen jalkansa teki vaistomaisen eleen, ja auto liikkui. Auto hyrräsi eteenpäin he kyydissään, ja sen aavevaloissa erottui kaistaleita pihatietä reunustavista puista. Takapeilistä Rikke näki vilauksen isosta koivusta, joka arpeutuneine haavoineen oli enää pelkkä koivu, ja talosta, joka hitaasti loittoni heidän takanaan. Hän oli näkevinään tumman hahmon talon ikkunassa, mutta sitten se katosi, eikä hän ajatellut sitä enää.

Pihatien päässä Rikke käytti kuuliaisesti aavevilkkuaan, kaartoi oikealle ja painoi kaasua. Hän soitti torvea, ja hän ja Sode päästivät yhteisen aavehuudon.

He ajoivat pimeyteen.

© Marika Riikonen 2012

Kirjoittaja on tamperelainen toimittaja ja hevostelija, joka viettää kaikkina vuodenaikoina paljon iltoja hiljaisten metsäteiden läpi ajellen.

"Ryöstäjien itu on syntynyt tarinan alun kaltaisella pimeällä, syksyyn kääriytyvällä metsätiellä. Ajellessani mietin, että entä jos kaksi nuorta kovista ajelisi tällaisella tiellä, ja he löytäisivät sopivan yksinäisen talon, ja entä jos siellä talossa olisi JOTAIN... Mitäpä muuta sitä metsäteillä pohdiskelisi? Tämä tarina tahtoi itseensä lisättävän vielä muutakin kuin se JOTAIN, mutta yhtä kaikki haluan kiittää ideasta sitä metsätietä, jonka hiekka lepäsi jo pimeässä, mutta jonka yllä taivas vielä tummeni hitaasti erilaisiksi synkiksi sinisiksi."

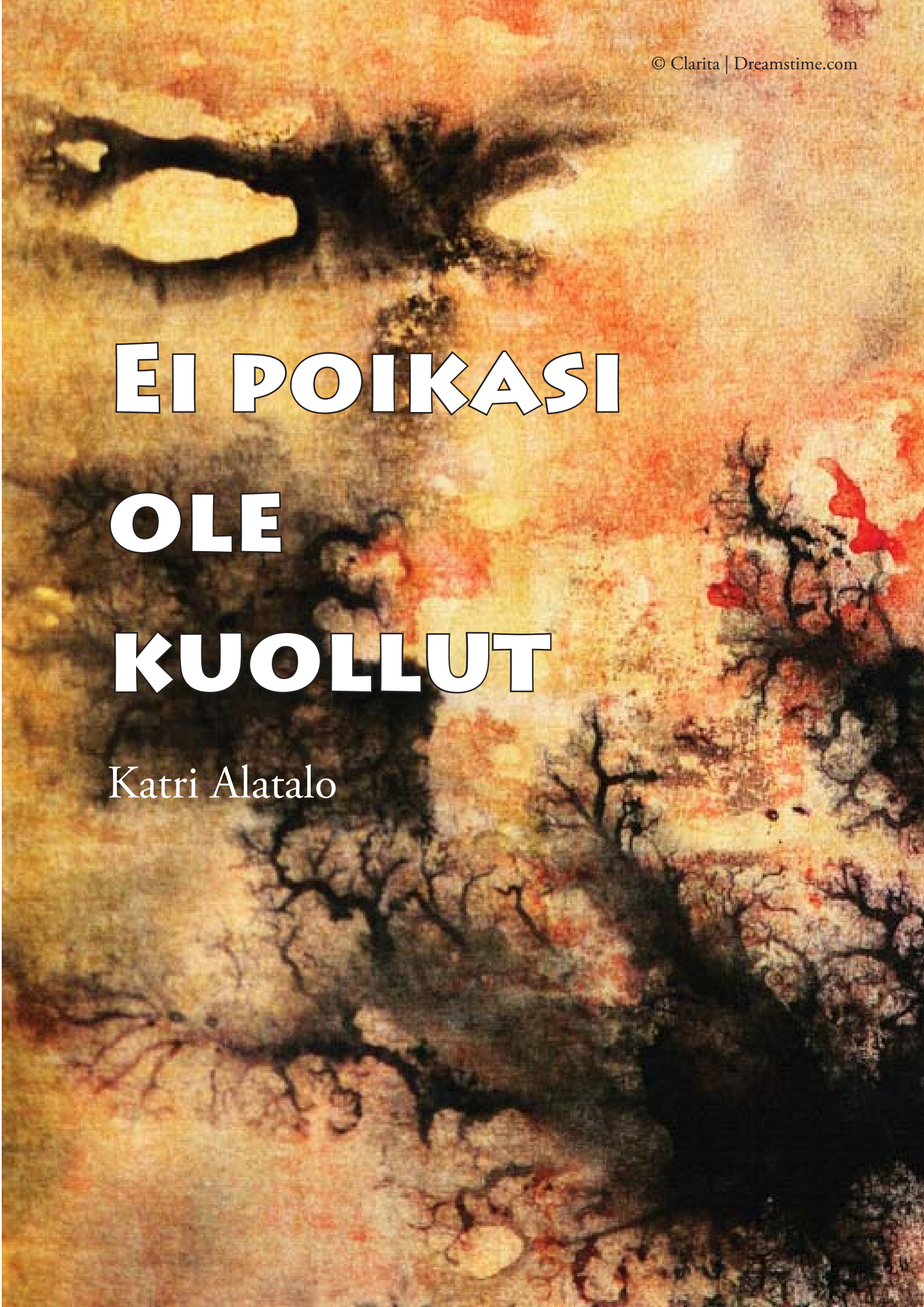

© Clarita | Dreamstime.com

Ei poikasi ole kuollut

Katri Alatalo

Kylä sijaitsi kaukana pohjoisessa ja idässä, kuin maailman nurkassa. Leveän jäätyneen joen rannalla, aivan itäisten vuorten juurella. Siellä, missä talvi vielä joskus hellitti otettaan ja päästi maan sulamaan niin, että jotakin voitiin kasvattaa routaisessa maassa. Usein perunat ja juurekset jäätyivät mustiksi, ennen kuin ne ehdittiin poimia kypsinä.

Kylän nimi oli Nemmey, *viimeinen*. Ei se oikeasti ollut viimeinen kylä, ei aivan pohjoisin, mutta kai kyläläiset pitivät nimeä ylpeyden aiheena. Ei se itse asiassa ollut edes ainoa kylä, jonka nimi oli Nemmey.

Kun Sev oli ehkä neljävuotias, hän pysähtyi suksillaan seisomaan erään aution kukkulan laelle ja jäi katsomaan vuoria. Hän laski hupun päästään nähdäkseen paremmin. Hänen silmäripsensä olivat huurteen peitossa ja hänen huulensa sinersivät, mutta kylmyyttä poika ei tuntenut. Maailma oli hiljaa, tuulikin kuin jäätynyt liikkumattomaksi. Isä, Harrac, vain nousi kukkulalle ja sai lumen ritisemään ja halkeilemaan suksiensa alla.

”Isä, mitä vuorten toisella puolella on?” Sev kysyi.

Harrac vetäisi kirpeää ilmaa keuhkoihinsa. Hän pudotti äkkiä sauvan kädestään, ojensi kätensä ja löi Seviä avokämmenellä päähän niin että poika kaatui hankeen.

”Ei mitään!” Harrac huusi. ”Älä ikinä mieti tuollaisia! Vuoret ovat maailman raja, ne ympäröivät maailmaa kaikkialla. Eikä ole mitään *toista puolta*!”

Sev itki hiljaa ja kompuroi ylös. Harrac ei auttanut häntä vaan katsoi pois. Hän ei ollut julma isä. Hän oli hiljainen mies, joka harvoin korotti ääntään eikä koskaan valittanut tehdessään kovaa työtä perheensä eteen. Mutta puhe vuorista ei käynyt päinsä. Harrac oli kuullut hulluista, jotka lähtivät vuorille eivätkä koskaan tulleet takaisin. Hän katsoi nyt Seviä, joka laski kukkulalta alas pieni viitta ja huppu lepattaen. Jokin kiristi hänen keuhkojaan, eikä se johtunut vain pakkasilmasta.

Kymmenen vuotta myöhemmin Sev kuoli kuumetautiin.

Se yllätti hänen perheensä, koska hän oli kasvanut vahvaksi ja terveeksi pojaksi. Hän oli tehnyt jo kaikkea sitä, mitä odotettiin kylän miehiltä. Kerran hän oli eksynyt eteläiseen metsään, missä puut olivat jähmettyneet paikoilleen ja jääkerros peitti niiden runkoja, ja hän oli viettänyt siellä kaksi yötä ja palannut silti kotiin ilman pahoja paleltumia. Kerran sulan maan aikaan hän oli opetellut uimaan joessa. Harrac oli heittänyt hänet rannalta veteen, jäälauttojen sekaan, ja hän oli kauhonut virran läpi takaisin rannalle. Hän ei ollut sairastunut siitäkään.

Silti hän sai äkillisen kuumeen, ilman mitään varsinaista syytä. Hän syttyi ensin kuumaksi kuin palava tuli ja hiipui sitten pois.

Kylän vainajat oli tapana haudata lumeen aivan ensimmäisten vuorten rinteille. Sinne, missä lumi ei koskaan sulanut pois. Jokainen huolehti omistaan, joten varhain aamulla Sevin kuoleman jälkeen Harrac kantoi hänet perheen vaatimattomaan rekeen. Harracin vaimo ja tytär toivat huopia ja peittivät ruumiin. Sitten he lähtivät tarpomaan hitaasti rekeä vetäen, ja kun he olivat päässeet vähän matkan päähän kylästä, alkoi tihuttaa lunta. Pieniä, teräviä kiteitä, jotka kovan tuulen mukana lensivät viistossa ja iskivät kasvoihin kuin pienet veitset. He kulkivat kumarassa sadetta vasten eivätkä puhuneet.

Myöhään yöllä pieni perhe palasi takaisin kylään tyhjää rekeä vetäen. He sytyttivät uuden tulen takkaan ja asettuivat nukkumaan taljoille mökin lattialle. Uni tuli hetkessä jokaiselle. Sevin sisko näki unta, että hän seisoi ulkona lumisateessa ja itki veljeään. Silloin musta, kasvoton hahmo tuli hänen eteensä ja kysyi:

”Miksi suret?”

”Koska veljeni on kuollut ja haudattu syvälle ikuiseen lumeen”, tyttö vastasi.

”Ei veljesi ole kuollut”, hahmo sanoi. ”Mene vuorille ja kulje suoraan itään, kunnes näet luolan

suun, jota peittää paksu jää. Astu sisään ja laskeudu alas satayhdeksänkymmentäyhdeksän porrasta. Älä sytytä soihtua, sillä se sulattaisi portaat ja sinun on löydettävä tiesi pimeässä. Mene sitten sisään portista, joka on avoinna tänä yönä, ja nouda veljesi."

Tyttö tiesi, että hahmo puhui totta. Hän mietti asiaa unessaan mutta pudisti päätään sitten. Hän oli valvonut veljensä rinnalla, kun kuume oli polttanut tätä. Hän oli nähnyt tyhjän katseen veljen silmissä, kun kaikki oli ohi. Ei sitä voinut enää muuttaa.

Kasvoton hahmo haihtui siskon unesta, mutta heti se tunkeutui puolestaan Sevin äidin uneen. Äitikin seisoi samassa lumisateessa ja itki poikaansa.

"Miksi suret?" hahmo kysyi.

"Koska poikani on kuollut ja kadotettu ikuisesti", äiti vastasi.

"Ei poikasi ole kuollut", hahmo sanoi.

Se kertoi äidille samat ohjeet, jotka oli antanut tytöllekin. Äiti painoi päänsä ja putosi polvilleen hankeen itkemään. Hän itki ja huusi niin, että ehkä se itku olisi voinut murtaa vuoretkin. Silti hän pudisti päätään hahmon ehdotukselle. Sev oli poissa.

Hahmo katosi ja ilmestyi vielä kerran, Harracin unessa. Harrac seisoi lumisateessa mutta ei itkenyt, seisoi vain jähmettyneenä kuin yksi jäätyneen metsän puista.

"Miksi suret?" hahmo kysyi.

"Koska poikani on kuollut."

"Ei poikasi ole kuollut", hahmo sanoi ja selitti taas samat ohjeet.

Harrac nosti päätään ja nyökkäsi.

Lumisade oli väistynyt, ja Harrac livahti tuvasta ulos kirkkaaseen yöilmaan. Hän sitoi sukset jalkoihinsa ja suuntasi itään. Molemmat kuut olivat nousseet korkealle. Glemeido valaisi maata leveänä puolikuuna, ja Khiaran, sen nopeampi sisar, oli kirkas sirppi. Kukaan ei nähnyt Harracia, kuut vain, ja ne pysyivät vaiti.

Kun maa alkoi kohota, Harrac ponnisteli eteenpäin ja eteni suksillaan lähes suoraan ylös. Hän ei ollut koskaan ennen koskettanut vuoria näin, mutta nyt hän ei välittänyt. Hän suunnisti hahmon neuvomaan paikkaan ja löysi luolan, jonka suun ympärillä oli paksu kerros valkeaa jäätä. Hän riisui suksensa ja lähti kulkemaan portaita alas.

Jää ympäröi häntä ja hohkasi kylmyyttä, joka sai hänet vapisemaan. Oli pimeää, mutta hän tunnusteli reittiä jaloillaan ja laskeutui varovasti yhden askelman kerrallaan. Alas, alas, alas. Harrac laski satayhdeksänkymmentäyhdeksän porrasta ja erotti sitten edessään portin, jota valaisi jostain luolan syvyyksistä tuleva harmaa valo. Portin kalterit oli tehty jäästä eikä raudasta. Se oli raollaan, ja Harrac meni sisään poikittain, varoen koskemasta tuota jäätä.

Pian Harrac palasi, ja nyt Sev seurasi hänen perässään. Poika näytti terveeltä, palelevalta vain. Hänellä oli päällään vain se ohut vaate, jossa hänet oli haudattu, ja saappaat onneksi myös. Harrac laittoi oman viittansa Sevin hartioille ja pyyhkäisi huurua pois pojan hiuksilta.

"Jaksatko?" Harrac kysyi kuiskaten.

"Tuntuu heti lämpimämmältä", Sev nyökkäsi, "nyt kun olen tällä puolella."

He lähtivät nousemaan portaita ylös. Sev kulki edellä, Harrac aina vain askelman päässä hänen takanaan.

Kumpikaan ei huomannut pientä mustaa kovakuoriaista, joka tuli portista ja kipitti heidän peräänsä. Oikeastaan se oli kuin kovakuoriaisen varjo, pelkkää mustaa. Silmätön.

Sevin paluu hämmästytti kyläläisiä, mutta Harrac sanoi:

"Se oli virhe. Hän on parantunut."

Enempää mies ei kertonut, eikä Sev puhunut mitään siitä, mitä tuona yönä oli tapahtunut. Jonkin aikaa hänen perheensä katsoi häntä epäluuloisesti, kuin varoen, että hän voisi mennä rikki milloin tahansa ja hajota kuin jokin jäästä veistetty hahmo. Mutta Sev teki töitä ja hymyili ja jutteli kuten ennenkin. Vähitellen he jatkoivat elämää ja äidistäkin alkoi tuntua, että kuolema ja

suru olivat olleet pelkkää pahaa unta. Sev kasvoi, meni lopulta naimisiin ja sai kolme lasta, kuten kuka tahansa.

Nemmeyn kylässä ei ollut tietäjää tai päällikköä, ei ketään, joka väittäisi olevansa johtaja. Oli kuitenkin ryhmä vanhoja miehiä ja naisia, jonkinlainen neuvosto. Toisinaan he kokoontuivat takkatulen ääressä tai ulkona metsän suojissa ja puhuivat kylän asioista, ja jos heillä oli sanottavaa kyläläisille, heidän sanansa kuunneltiin tarkkaan.

Neuvoston jäsenet olivat kaikki jo vanhoja, ja uusia jäseniä joukkoon pääsi harvoin. Eräänä yönä neuvoston vanhin, lähes seitsemänkymmentävuotias mies kuoli nukkuessaan. Hänellä ei ollut vaimoa eikä lapsia, ja hänen omat veljensä olivat kauan sitten kuolleet. Niinpä hän kuoli yksin tuvassaan, eikä kukaan ollut hänen vierellään, kun hän otti viimeiset hengenvetonsa. Muutama muu neuvoston jäsen etsi häntä seuraavana päivänä, kun miestä ei näkynyt missään. He löysivät hänet vuoteestaan jäykkänä ja sinisenä, ja jäi heidän tehtäväkseen haudata hänet.

Seuraavana yönä neuvoston miehet ja naiset näkivät levotonta unta, jossa pimeä hahmo puhui heille:

”Ei ystäväsi ole kuollut. Mene vuorille ja kulje suoraan itään…”

Kaikki he pudistivat päätään ja antoivat olla. Kaikki paitsi yksi, itsekin jo koukkuselkäinen ja väsynyt mies, joka kaipasi vainajaa eniten. Hän heräsi ja sitoi sukset kankeisiin, turvonneisiin jalkoihinsa. Hän hiihti yli kuiden valaiseman hangen kivun vihlaisuja selässään, mutta pääsi vuorille ennen aamunkoittoa. Hän laskeutui portaat, hivuttautui vaivalloisesti sisään raollaan olevasta portista ja haki ystävänsä takaisin.

Jokin olento livahti ulos heidän perässään: ehkä nyrkin kokoinen musta otus. Sen ääriviivat olivat hieman sumuiset, epäselvät. Jalat sillä oli, mutta lukumäärää oli mahdoton sanoa. Se oli pieni pimeä otus ja sulautui täydellisesti yöhön.

Neuvoston miehet, kylän viisaimmat, kulkivat kotiin toisiaan tukien. Kumpikaan ei huomannut pientä ylimääräistä varjoa.

Vuodet kuluivat. Nemmeyn asukkaat sinnittelivät eteenpäin, vaikka pakkaset olivat yhä kylmempiä ja sulan maan ajat yhä lyhyempiä. He hakkasivat reikiä paksuun jäähän ja vielä löysivät sen alta virtaavan veden ja kitukasvuisia kaloja. He kulkivat yhä syvemmälle eteläiseen metsään saadakseen polttopuita, harvensivat pala palalta puuta, joka tuskin koskaan kasvaisi takaisin.

Puuta tarvittiin myös uusiin mökkeihin. Nemmeyn väkiluku kasvoi, kaikesta huolimatta. Lapset kasvoivat aikuisiksi. Vanhukset eivät kuolleet. Nuoret menivät naimisiin, rakensivat itselleen uuden tuvan ja suojautuivat kylmältä. Niissä mökeissä viipyi lämpö, takkatulien ympärillä, taljojen alla.

Jos nurkassa piileskeli musta hahmo, asukkaat eivät sitä huomanneet. Jos uusien hirsien välissä ryömi jokin, rakentajat eivät siitä välittäneet.

Eräs nuori nainen oli viimeisillään raskaana ja makasi vuoteella, kun tunsi liikettä hiuksissaan. Jokin käveli hänen pitkien hiustensa sisään, ehkä kaksikin otusta. Ne kutittivat päänahkaa ja tuntuivat kylmiltä. Nainen veti sormet hiustensa läpi ja sai ravistettua ne pois, molemmat, ja ne kierähtivät lattialle. Hän antoi niiden olla.

Samaan aikaan hänen miehensä oli hiihtämässä kotiin metsän läpi. Hänellä oli saalis mukanaan vyöstä roikkumassa, iso ja tuore jänis. Hän näki pimeän hahmon istumassa erään puun juurella: näytti siltä, että se istui, mutta ei siitä voinut erottaa jalkoja tai käsiä tai päätäkään. Se oli muodoton. Se ei liikkunut. Mies hiihti sen ohi ja suuntasi kotiin.

He eivät pelänneet. Sinä yönä heillä oli

ympärillään uuden mökin lämpö ja toistensa lämpö. He eivät nähneet painajaisia.

Synnytys koitti kuitenkin pian, ja se oli vaikea. Kokonaisen päivän nuori nainen yritti ponnistaa lasta ulos, kunnes pelko ja kipu väsyttivät niin, ettei hän nähnyt enää edes mökkiä ympärillään. Viimein lapsi syntyi, mutta sen perässä tuli toinen, joka oli kuollut. Hän otti ne käsivarsilleen. Yksi pieni vauva, joka itki ja rutisti naamansa punaiseksi. Toinen, joka oli hiljaa ja sininen.

Nainen ei edes nähnyt unta. Hän tiesi jo, mitä tehdä. Hän nousi yöllä synnytysvuoteeltaan ja haparoi tiensä ulos mökistä. Hän sitoi sukset kiinni voimattomin käsin ja lähti hiihtämään hitaammin kuin ehkä kukaan ennen. Yö oli kirkas ja pakkanen niin kova, että kylmän ja kuivan ilman hengittäminen vihloi.

Nainen haki vauvan luokseen ja kantoi sen ulos portin raosta. Hän kietoi sen huopiin ja keinutteli kävellessään, ja hän puristi lapsen aivan lähelle itseään. Hän puhui sille järjettömiä sanoja ja suukotti sitä kylmänkankeilla huulillaan. *Minun lapseni*. Hänen oli pidettävä kiinni, tiukasti kiinni.

Kun äiti ja vauva olivat menneet, portin luokse ilmestyi valtava, häilyvä varjo. Se liukui eteenpäin. Se ei mahtunut raollaan olevasta portista. Sen täytyi tunkeutua läpi voimalla, ja samalla se työnsi portin kokonaan auki, niin että jääkalterit kalahtivat luolan seinään. Se alkoi kohota portaita ylös.

Sen perässä avoimesta portista valui ulos lisää, loputon jono erimuotoisia hahmoja. Kaikki lähtivät ryömimään ulkoilmaa kohti.

Painajainen. Yö on kirkas, ja mustien hahmojen lauma ympäröi Harracia joka puolelta. Hän katsoo niitä ja näkee vain tyhjyyttä niiden sisällä. Hän nousee ylös vuoteeltaan ja yrittää paeta, mutta liikkeet ovat hitaita kuin kulkisi lumen läpi, kuin hän olisi jo viisi metriä hangen pinnan alapuolella. Ne liikkuvat nopeammin, ne ojentavat muodottomia ulokkeitaan Harracia kohti, nojautuvat lähemmäs ja muuttavat muotoaan ja kasvavat, hän juoksee, mutta ne seuraavat, niitä ei pääse pakoon, hän huutaa, mutta mikään ei auta, ne koskettavat häntä ja imaisevat tyhjyyteen, kadottavat sinne, hän ei ehdi ottaa viimeistä henkäystä ennen kuin se tapahtuu –

Harrac juoksee nyt, paljain jaloin kovaksi tallotussa lumessa, hän on vanha mies jo mutta ei tunne kipua eikä mitään. Hän juoksee poikansa tupaa kohti, mutta Sev on hereillä ja ulkona, vaimoa ja lapsia ei näy missään, ehkä he ovat jo menneet. Sevillä on kädessään pitkä puukko, kahva sileää luuta, terä ohut ja viiltävä, hän osoittaa sillä pimeää hahmoa edessään.

”Juokse!” Harrac huutaa. ”Juokse!”

Se on ainoa sana, jonka hän saa ulos suustaan, mutta se tarkoittaa: *Älä taistele. Se ei auta. Mikään ei auta niitä vastaan. Terä ei satuta niitä.*

”Juokse!” Harrac huutaa ja menee lähemmäs hahmoa harhauttaakseen sitä.

Sev katsoo häntä ja pudistaa päätään nopeasti. Hän ei sano mitään mutta kääntää puukon toisin päin, itseään kohden, hän ojentaa sen pitkälle käsivarsiensa mitan päähän ja iskee sitten kaksin käsin itseään rintaan. Ähkäisee. Putoaa. Mustia pisaroita lumessa.

Jossain yksi pimeä hahmo haihtuu pois ja katoaa olemattomiin.

Harrac menee poikansa luo. *Painajainen*. Sev kaatuu makaamaan ja vavahtelee vielä. *Vain painajainen*. Harrac nostaa hänet käsivarsilleen ja puristaa häntä kiinni itseensä, puristaa yhä kovemmin. *Ei ole kuollut*. Hahmot lähestyvät jo Harracia, mutta mitä hän niistä välittäisi. *Ei ole kuollut*. Miksi hän itseään pistäisi, miksi, miksi – ei ole mitään syytä. *Ei ole kuollut*!

Hahmo koskettaa jo Harracia ja ottaa hänet syliinsä. Kosketus on kylmä, eikä Harrac pysty enää liikkumaan eikä vastustamaan sitä. Hän ajattelee viimeisen ajatuksensa: *Oliko se sittenkin totta?*

Sitten kaikki on ohi.

Kylä sijaitsi kaukana pohjoisessa ja idässä, kuin maailman nurkassa. Leveän jäätyneen joen rannalla, aivan itäisten vuorten juurella. Siellä, missä talvi vielä joskus hellitti otettaan ja päästi maan sulamaan, mutta ei ollut ketään kylvämässä maata. Mökit oli joku joskus rakentanut, mutta nyt ne peittyivät lumeen, lahosivat ja mätänivät hiljalleen. Harvoin, kun joku sattui liikkumaan näillä main, kulkija saattoi vielä sytyttää tulen ja yöpyä jonkin tuvan suojissa, mutta montaa yötä hän ei siellä viihtynyt. Kukaan ei tiennyt, mitä kylässä oli tapahtunut, mutta jotkut keksivät päästään tarinoita ja levittivät niitä, koska uudet tarinat kelpasivat aina.

Kylää kutsuttiin nimellä Vooram, *autio*. Se oli ehkä mielikuvitukseton nimi, mutta ainakin se kertoi selvästi, millaisesta paikasta oli kyse. Eikä se itse asiassa ollut edes ainoa kylä, jonka nimi oli Vooram.

© *Katri Alatalo 2012*

Katri Alatalo on jyväskyläläinen äidinkielen ja kirjallisuuden opettaja ja kirjoittamisen opiskelija. Hänen perheeseensä kuuluu avomies, koira ja hevonen, ja monia novelli-ideoita onkin tullut mietittyä hevosen selässä rauhallisilla ratsastuslenkeillä. Alatalo kehittelee tarinoita aina kun ehtii ja on kirjoittanut kaikenlaista lapsesta asti. Hänen fantasiatarinoihinsa on viime aikoina eksynyt kauhuelementtejä, vaikka se ei ollut tarkoituskaan. Yksi kirjoittamisen iloista on se, että aloittaessa ei koskaan voi täysin tietää, millainen lopputuloksesta tulee.